

POLSKI ZWIĄZEK JEŹDZIECKI

PRZEPISY OGÓLNE

Obowiązują od dnia 1 stycznia 2014 roku.

Kodeks postępowania zgodnego z dobrem konia

Polski Związek Jeździecki prosi wszystkie osoby zaangażowane w jakikolwiek sposób w sporty konne, o przestrzeganie poniżej przedstawionego kodeksu oraz zasady, że dobro konia jest najważniejsze. Dobro konia musi być zawsze i wszędzie uwzględniane w sportach konnych i nie może być podporządkowane współzawodnictwu sportowemu ani innym celom np. komercyjnym

1. Na wszystkich etapach treningu i przygotowań konia do startów, dobrostan konia musi stać ponad wszelkimi innymi wymaganiami. Dotyczy to stałej opieki, metod treningu, starannego obrządku, kucia oraz transportu.
  - a) Warunki stajenne, żywienie i trening muszą być zgodne z zasadami prawidłowego postępowania z koniem oraz nie mogą zaburzać jego dobrostanu. Niedopuszczalne jest postępowanie, które może powodować cierpienie fizyczne lub psychiczne konia podczas zawodów lub poza nimi.
  - b) Konie mogą być trenowane w sposób, który odpowiada ich możliwościom fizycznym i poziomowi dojrzałości psychicznej. Nie mogą być poddawane żadnym metodom szkoleniowym, które są brutalne, powodują strach, lub do których konie nie zostały odpowiednio przygotowane.
  - c) Dbłość o kopyta i kucie musi spełniać wysokie standardy.
  - d) Sprzęt jeździecki musi być tak zaprojektowany i dopasowany, aby uniknąć ryzyka uszkodzenia ciała.
  - e) Podczas transportu konie muszą być w pełni zabezpieczone przed urazami i innymi zagrożeniami zdrowia. Pojazd musi być bezpieczny, dobrze wentylowany, utrzymany w wysokim standardzie technicznym, regularnie dezynfekowany i prowadzony przez kompetentnych kierowców. Fachowa obsługa musi być zawsze gotowa do zaopiekowania się koniem.
  - f) Wszystkie transporty koni muszą być starannie zaplanowane. Muszą być uwzględnione regularne przerwy na odpoczynek z dostępem do pożywienia i wody.
2. Konie i jeźdźcy muszą być zdrowi, kompetentni i wytrenowani, zanim wezmą udział w zawodach. Dotyczy to także stosowanych leków, środków medycznych oraz zabiegów chirurgicznych zagrażających dobrostanowi konia lub ciąży klaczy, oraz przypadków nadużywania pomocy medycznej.

- a) Tylko właściwie przygotowane konie i zawodnicy o potwierdzonych umiejętnościach mogą brać udział w zawodach.
  - b) Żaden koń wykazujący oznaki choroby, kulawizny lub innych znaczących dolegliwości, czy wcześniej występujących zaburzeń nie może zostać dopuszczony do startu lub kontynuować udziału w zawodach, jeżeli będzie to zagrażało dobrostanowi konia. W przypadku wątpliwości należy zwrócić się po opinię do lekarza weterynarii.
  - c) Stosowanie środków dopingujących i niedozwolonych leków jest poważnym nadużyciem dobrostanu konia i jest niedopuszczalne.
  - d) Po leczeniu weterynaryjnym należy zapewnić koniowi wystarczająco długi czas na pełny powrót do zdrowia przed ponownym udziałem w zawodach.
  - e) Nie są dozwolone jakiegokolwiek zabiegi chirurgiczne, które zagrażają dobrostanowi konia lub bezpieczeństwu innych koni lub zawodników uczestniczących w zawodach.
  - f) Kłaczce ciężarne po upływie czwartego miesiąca ciąży ani kłaczce ze źrebięciem nie mogą startować w zawodach.
  - g) Nie będzie akceptowane okrucieństwo wobec konia przy użyciu naturalnych pomocy jeździeckich lub pomocy dodatkowych (np. bat, ostrogi, itp.).
3. Udział w zawodach nie może naruszać dobrostanu konia. Należy zwracać szczególną uwagę na teren zawodów, stan techniczny podłoża, warunki stajenne i atmosferyczne, kondycję koni i ich bezpieczeństwo, także podczas podróży powrotnej z zawodów.
- a) Konie mogą być trenowane i startować wyłącznie na odpowiedniej i bezpiecznej podłożu. Wszystkie nawierzchnie, po których konie chodzą, trenują lub rywalizują muszą być zaprojektowane i utrzymane tak, aby ograniczyć czynniki mogące prowadzić do kontuzji. Należy zwrócić szczególną uwagę na przygotowanie, skład i utrzymanie nawierzchni.
  - b) Wszystkie przeszkody muszą być zaprojektowane w sposób zapewniający bezpieczeństwo konia.
  - c) Zawody nie mogą być rozgrywane w ekstremalnych warunkach pogodowych, jeśli może być zagrożony dobrostan lub bezpieczeństwo koni. Należy zapewnić środki niezbędne do szybkiego schłodzenia koni zaraz po zakończeniu przejazdu.
  - d) Stajnie muszą być bezpieczne, higieniczne, komfortowe, dobrze wentylowane i o wystarczających wymiarach dla typu i usposobienia konia. Zawsze musi być dostępna czysta, dobrej jakości i odpowiednia pasza oraz ściółka, świeża woda do picia i woda gospodarcza.

- e) Po zawodach koń musi być w dobrej kondycji przed podróżą powrotną.
4. Należy dołożyć wszelkich starań, aby zapewnić koniom staranną opiekę po zakończeniu zawodów, a także humanitarne traktowanie po zakończeniu kariery sportowej. Dotyczy to właściwej opieki weterynaryjnej, leczenia obrażeń odniesionych na zawodach, spokojnej starości, ewentualnie eutanazji.
- a) Na terenie zawodów zawsze musi być dostępna opieka weterynaryjna.
  - b) Jeśli koń jest kontuzjowany lub przemęczony podczas zawodów, to jeździec musi zaprzestać jazdy, a lekarz weterynarii musi zbadać konia.
  - c) W razie konieczności koń powinien zostać przetransportowany ambulansem do najbliższej, odpowiedniej kliniki w celu dalszego diagnozowania i leczenia. Kontuzjowane konie muszą przed transportem otrzymać właściwą wspomagającą pomoc lekarsko-weterynaryjną.
  - d) Przypadki urazów koni podczas zawodów powinny być monitorowane. Jakość podłoża, częstość konkursów i jakiegokolwiek inne czynniki ryzyka powinny być dokładnie analizowane, aby wskazać sposób minimalizowania ryzyka występowania urazów.
  - e) Jeśli urazy są bardzo poważne, z humanitarnych powodów i jedynie w celu zmniejszenia cierpienia, koń może zostać poddany eutanazji przez lekarza weterynarii, tak szybko, jak to możliwe.
Należy dołożyć wszelkich starań, aby zapewnić koniom godne i humanitarne traktowanie po zakończeniu kariery sportowej.
5. Polski Związek Jeździecki usilnie zachęca wszystkie osoby działające jeździectwie do stałego podnoszenia swojej wiedzy oraz umiejętności dotyczących wszelkich aspektów współpracy z koniem.

UWAGA!

Poniższą skróconą wersję Kodeksu należy zamieszczać na drugiej stronie okładki wszelkich przepisów i regulaminów, których edytorem jest Polski Związek Jeździecki oraz we wszystkich propozycjach zawodów krajowych.

KODEKS POSTĘPOWANIA Z KONIEM

- I. Na wszystkich etapach treningu i przygotowań konia do startów, dobrostan konia musi stać ponad wszelkimi innymi wymaganiami. Dotyczy to stałej opieki, metod treningu, starannego obrządku, kucia oraz transportu.
- II. Konie i jeźdźcy muszą być zdrowi, kompetentni i wytrenowani, zanim wezmą udział w zawodach. Dotyczy to także stosowanych leków, środków medycznych oraz zabiegów chirurgicznych zagrażających dobrostanowi konia lub ciąży klaczy, oraz przypadków nadużywania pomocy medycznej.
- III. Udział w zawodach nie może zagrażać dobrostanowi konia. Należy zwracać szczególną uwagę na teren zawodów, stan techniczny podłoża, warunki stajenne i atmosferyczne, kondycję koni i ich bezpieczeństwo, także podczas podróży powrotnej z zawodów.
- IV. Należy dołożyć wszelkich starań, aby zapewnić koniom staranną opiekę po zakończeniu zawodów, a także humanitarne traktowanie po zakończeniu kariery sportowej. Dotyczy to właściwej opieki weterynaryjnej, leczenia obrażeń odniesionych na zawodach, spokojnej starości, ewentualnie eutanazji.
- V. Polski Związek Jeździecki usilnie zachęca wszystkie osoby działające jeździectwie do stałego podnoszenia swojej wiedzy oraz umiejętności dotyczących wszelkich aspektów współpracy z koniem.

SPIS TREŚCI

ROZDZIAŁ I. Wprowadzenie		
Art. 1	Postanowienia ogólne	8
Art. 2	Definicje	9
Art. 3	Dyscypliny jeździeckie	11
Art. 4	Kategorie wiekowe zawodników	11
ROZDZIAŁ II. Zawody jeździeckie		
Art. 5	Ranga zawodów	12
Art. 6	Mistrzostwa Polski, Puchary Polski, Zawody Ogólnopolskie	13
Art. 7	Zawody regionalne	14
Art. 8	Propozycje zawodów	15
Art. 9	Kalendarz zawodów jeździeckich	15
Art. 10	Prawa komercyjne	16
ROZDZIAŁ III. Udział zawodników i koni w zawodach		
Art. 11	Szef ekipy	17
Art. 12	Zgłaszanie zawodników i koni do zawodów	17
Art. 13	Zapisy do konkursów, prób	19
Art. 14	Niezbędne dokumenty	19
Art. 15	Listy startowe	21
Art. 16	Dozwolona dzienna liczba startów	21
Art. 17	Skreślenia	21
Art. 18	Wycofanie konia	22
Art. 19	Zmiana zawodnika	22
Art. 20	Wyniki zawodów	23
ROZDZIAŁ IV. Zabranie techniczne, ogłoszenia		
Art. 21	Zebranie techniczne	23
Art. 22	Ogłoszenia	24
ROZDZIAŁ V. Ukłon i ubiór zawodnika oraz rząd konia		
Art. 23	Ukłon	24
Art. 24	Ubiór zawodnika	25
Art. 25	Kolory stroju zawodnika	25
Art. 26	Rząd konia	26
Art. 27	Numery identyfikacyjne konia	26
ROZDZIAŁ VI. Nagrody		
Art. 28	Rozety	26
Art. 29	Nagrody pieniężne i rzeczowe	26
Art. 30	Protokół ceremonii nagradzania	28

ROZDZIAŁ VII. Licencje i sponsoring		
Art. 31	Licencje	29
Art. 32	Umowy dotyczące sponsorowania	29
Art. 33	Reklama	30
ROZDZIAŁ VIII. Konie		
Art. 34	Paszporty urzędowe i sportowe koni	30
Art. 35	Nazwy koni	31
Art. 36	Właściciele koni	31
ROZDZIAŁ XI. Dobro koni i zawodników		
Art. 37	Obsługa weterynaryjna zawodów	32
Art. 38	Brutalność wobec koni	32
Art. 39	Postępowanie w przypadku brutalności wobec koni	32
Art. 40	Bezpieczeństwo i obsługa medyczna zawodników	33
Art. 41	Kontrola leczenia i ochrona zdrowia zawodników	34
Art. 42	Kontrola leczenia i ochrona koni	34
ROZDZIAŁ X. Osoby oficjalne na zawodach		
Art. 43	Komisja sędziowska	35
Art. 44	Delegat sędziowski PZJ (WZJ)	35
Art. 45	Komisarze	36
Art. 46	Gospodarze (budowniczy) toru	36
Art. 47	Delegaci techniczni	37
Art. 48	Delegaci weterynaryjni	37
Art. 49	Koszty osób oficjalnych	37
Art. 50	Konflikt interesów	37
ROZDZIAŁ XI. System prawny		
Art. 51	Uprawnienia i obowiązki osób oficjalnych	39
Art. 52	Uprawnienia komisji sędziowskiej	40
Art. 53	Komisja odwoławcza	41
Art. 54	Kary natychmiastowe	42
Art. 55	Rzecznik dyscyplinarny, sąd dyscyplinarny	43
Art. 56	Protesty	44
Art. 57	Skargi	44
Art. 58	Raporty	45
Art. 59	Odwołania	45
Art. 60	Rejestracja kar, protestów, skarg i odwołań	46
Art. 61	Czas uprawomocnienia decyzji	47
Art. 62	Zastosowanie kary	47
Art. 63	Zarządzanie kryzysowe	49

ROZDZIAŁ I - WPROWADZENIE

Artykuł 1. POSTANOWIENIA OGÓLNE

1. Niniejsze Przepisy ogólne (PO) określają zasady organizacji i przeprowadzania krajowych zawodów jeździeckich niepodlegających ustawie o wyścigach konnych.
2. Przepisy ogólne ustanowiono w celu zapewnienia zawodnikom i zespołom jednakowych i obiektywnych warunków udziału w współzawodnictwie sportowym. W przypadku wątpliwości lub sprzeczności występujących w rozumieniu przepisów, należy je interpretować w taki sposób, który zapewnia udział wszystkim zawodników na równych prawach zgodnie z zasadą „fair play”.
3. Przepisy ogólne, przepisy weterynaryjne (PW) oraz przepisy i regulaminy poszczególnych dyscyplin sportu jeździeckiego uchwała zarząd Polskiego Związku Jeździeckiego i stanowią one podstawę systemu jeździeckiego współzawodnictwa sportowego.
4. Program zawodów nie może być sprzeczny z zasadami zawartymi w kodeksie postępowania z koniem.
5. Jeżeli pomiędzy przepisami ogólnymi, przepisami weterynaryjnymi, przepisami i regulaminami dyscyplin wystąpią ewentualne różnice, to wiążące są ustalenia wynikające z przepisów ogólnych.
6. Wszyscy członkowie Polskiego Związku Jeździeckiego oraz organizatorzy zawodów jeździeckich są zobowiązani do przestrzegania przepisów i regulaminów ustanowionych przez PZJ w odniesieniu do zasad współzawodnictwa sportowego, organizacji zawodów lub konkursów.
7. PZJ/WZJ nie odpowiada za prawne, ani finansowe zobowiązania organizatora.
8. Kolegium sędziów PZJ przysługuje prawo ostatecznej interpretacji przepisów. Kolegium sędziów zobowiązane jest do konsultacji przedstawionej interpretacji z menadżerem dyscypliny sportowej, której przepisy dotyczą lub przewodniczącym komisji weterynaryjnej.
9. W czasie rozgrywania zawodów międzynarodowych obowiązują przepisy Międzynarodowej Federacji Jeździeckiej (FEI), w kategoriach, w których rozgrywane są konkursy międzynarodowe.
10. Przepisy niniejsze mogą być zmieniane i uzupełniane uchwałami zarządu Polskiego Związku Jeździeckiego podjętymi z własnej inicjatywy lub na wniosek kolegium sędziów, komisji sportowych lub komisji weterynaryjnej. Uchwały zarządu PZJ obejmujące zmianę przepisów i regulaminów muszą być zamieszczone na stronie internetowej PZJ (www.pzj.pl).

Artykuł 2. DEFINICJE

W rozumieniu niniejszych Przepisów stosowane poniżej nazwy mają następujące znaczenia:

dyrektor zawodów	osoba odpowiedzialna za organizację zawodów powołana przez organizatora
biuro Związku (biuro PZJ)	zespół pracowników Związku odpowiedzialnych za sprawy sportowo-administracyjne
C*N	zawody krajowe z udziałem zawodników zagranicznych
czworobok	plac konkursowy w dyscyplinach ujeżdżenia, wkkw i powożenia
dyscyplina	samodzielna gałąź sportu jeździeckiego charakteryzująca się swoistym przedmiotem współzawodnictwa, zasadami wyłaniania zwycięzców oraz odrębnymi normami klasyfikacyjnymi
dyskwalifikacja	wyłączenie zawodnika i konia (koni) z konkursu (próby) lub zawodów wskutek przekroczenia określonych przepisów. Dyskwalifikacja może pociągnąć za sobą dodatkowe kary określone przepisami.
eliminacja	wyłączenie zawodnika i konia z konkursu (próby) wskutek popełnienia określonych błędów
jeździectwo	dziedzina sportu obejmująca następujące dyscypliny: ujeżdżenie, skoki przez przeszkody, wszechstronny konkurs konia wierzchowego (wkkw), powożenie, wołyżerka, sportowe rajdy konne, reining (ujeżdżenie westernowe), para-jeździectwo
kategoria wiekowa	grupa wiekowa zawodników np.: dzieci, młodzicy, juniorzy młodzi, juniorzy, młodzi jeźdźcy, seniorzy
konkurencja	składnik dyscypliny, obejmujący rozgrywanie zawodów, konkursów opartych o zakres przepisów, z zachowaniem najbardziej charakterystycznych elementów dyscypliny
konkurs	określony przepisami sposób współzawodniczenia zapisanych do niego zawodników i koni, umożliwiający ich sklasyfikowanie i przyznanie nagród. Konkurs może składać się z części nazywanych próbami. Ilekroć w niniejszych przepisach pojawia się nazwa „konkurs” jest ona równoznaczna z nazwą „próba”
komisja sędziowska	zespół osób posiadających właściwe dla danej dyscypliny uprawnienia sędziowskie i aktualną licencję, powołany do oceny prób, konkursów, zawodów i ustalenia klasyfikacji zawodników i koni
komisja weterynaryjna	zespół osób posiadający odpowiednie uprawnienia lekarsko-weterynaryjne i aktualną licencję, powołany zgodnie z przepisami weterynaryjnymi PZJ

lonżujący	członek zespołu wołyżerskiego, lonżujący konia podczas konkursu
luzak	członek ekipy - pomocnik zawodnika we wszystkich dyscyplinach jeździeckich, opiekujący się koniem
organizator zawodów	Jednostka (klub, sekcja, związek sportowy, instytucja itp.) lub osoba odpowiedzialna za prawne, finansowe oraz techniczne przygotowanie i przeprowadzenie zawodów; może powołać komitet organizacyjny (KO)
osoby oficjalne	osoby pełniące określone funkcje oficjalne na zawodach. Powołane przez PZJ, WZJ lub organizatora zawodów
powożący	zawodnik w dyscyplinie powożenia kierujący zaprzęgiem
propozycje zawodów	wydawana przez organizatora zawodów, a zatwierdzana przez PZJ, WZJ lub FEI publikacja dotycząca konkretnych zawodów, zawierająca między innymi terminy, warunki startu, wykaz osób oficjalnych oraz program zawodów – wiążąca organizatora i zawodników
przebieg	start zawodnika i konia (koni) w danym konkursie (próbie)
przewodniczący komisji sędziowskiej, sędzia główny (SG)	sędzia kierujący pracą komisji sędziowskiej. Odpowiada za rozegranie zawodów i klasyfikację
próba	składowa część konkursu. Ilekroć w niniejszych przepisach pojawia się nazwa "próba" jest ona równoważna nazwie „konkurs”
sędzia prowadzący konkurs	członek komisji sędziowskiej wyznaczony przez sędziego głównego, odpowiedzialny za rozegranie i ustalenie klasyfikacji konkursu
szeft ekipy	osoba reprezentująca zawodnika lub zespół zawodników (ekipę) i za nią odpowiedzialna, wyznaczona przez jednostkę delegującą zespół
szranki	ogrodzenie placu konkursowego, na którym odbywa się współzawodnictwo sportowe
tor przeszkód, parkur	plac o rozmiarach odpowiadających warunkom konkursu z ustawionymi przeszkodami stałymi lub przenośnymi
szeft komisarzy zawodów	osoba odpowiedzialna za pracę zespołu komisarzy na zawodach
WZJ	Wojewódzki Związek Jeździecki. Jednostka terytorialna posiadająca osobowość prawną
zawodnik	jeździec, powożący, wołyżer lub lonżujący biorący udział w zawodach. Powyższe określenie nie odnosi się do płci startujących i dotyczy zarówno kobiet i mężczyzn

zawodnik polski	osoba posiadająca polskie obywatelstwo oraz licencję zawodnika PZJ bądź WZJ
zawody konne, zawody jeździeckie	impreza jeździecka, rozgrywana zgodnie z przepisami i regulaminami PZJ.
zespół, ekipa, drużyna	grupa zawodników reprezentujący jednostkę organizacyjną zarejestrowaną w PZJ/WZJ. Przez jednostkę organizacyjną należy rozumieć: sekcję, klub, związek sportowy lub zespół reprezentujący np.: sponsora, producenta itp.
zespół orzekający	zespołem orzekającym jest część komisji sędziowskiej, która pełni funkcje podczas aktualnie rozgrywanego konkursu lub próby.

Artykuł 3. DYSCYPLINY JEŹDZIECKIE

1. Zawody konne rozgrywane są w ośmiu podstawowych dyscyplinach stanowiących działy jeździectwa:

lp.	dział	Dyscyplina
1.1	A	Ujeżdżenie
1.2	B	skoki przez przeszkody
1.3	C	wszechstronny konkurs konia wierzchowego
1.4	D	Powożenie
1.5	E	Woltyżerka
1.6	F	sportowe rajdy konne
1.7	G	reining (ujeżdżenie westernowe)
1.8	H	Parajeździectwo

2. Dyscypliny mogą dzielić się na konkurencje, których opis i zasady organizacji zawodów są zawarte w przepisach i regulaminach dyscypliny.
3. W każdej z dyscyplin zawartych w pkt. 1 mogą być rozgrywane różnego rodzaju konkursy określone przepisami, uchwałami zarządu PZJ oraz propozycjami organizatora, które podane są wcześniej do wiadomości uczestników zawodów.

Artykuł 4. KATEGORIE WIEKOWE ZAWODNIKÓW

1. Kategorie wiekowe zawodników obowiązują zgodnie z tabelami zawartymi w regulaminach poszczególnych dyscyplin jeździeckich.
2. Wiek zawodnika określa się zgodnie z kalendarzowym rokiem urodzenia.
3. Zawodnicy startujący w konkursach mogą być podzieleni również na

inne kategorie: np. dzieci, amazonki, studenci, niepełnosprawni, rolnicy, wojskowi i inni.

4. W konkursach otwartych, w których biorą udział zawodnicy z różnych kategorii, mogą być prowadzone oddzielne klasyfikacje, które wyłaniają zwycięzców poszczególnych kategorii.
5. W konkursach otwartych, w których biorą udział zawodnicy z więcej niż jednej kategorii obowiązuje jedna lista startowa.

ROZDZIAŁ II - ZAWODY JEŹDZIECKIE

Artykuł 5. RANGA ZAWODÓW

1. W systemie krajowego współzawodnictwa sportowego w jeździectwie wyróżnia się zawody:

Lp.	Nazwa zawodów	Skrót
1.1	Mistrzostwa Polski Seniorów	MPS
1.2	Mistrzostwa Polski Młodych Jeźdźców	MPMJ
1.3	Mistrzostwa Polski Juniorów	MPJ
1.4	Mistrzostwa Polski na Kucach	MPK
1.5	Mistrzostwa Polski Juniorów Młodszych – (OOM)	MPJMs
1.6	Mistrzostwa Polski Młodzików	MPM
1.7	Mistrzostwa Polski Młodych Koni	MPMK
1.8	Mistrzostwa Województwa	MW
1.9	Puchar Polski Seniorów	PPS
1.10	Puchar Polski Młodych Jeźdźców	PPMJ
1.11	Puchar Polski Juniorów	PPJ
1.12	Puchar Polski na Kucach i Małych Koniach	PPKiMK
1.13	Puchar Polski Dzieci	PPDz
1.14	Zawody Ogólnopolskie (Krajowe w dyscyplinach wkkw, powożenia i sportowych rajdów konnych)	ZO (ZK)
1.15	Zawody Regionalne	ZR

2. Zawody wymienione w pkt. 1.9-1.15 niniejszego artykułu mogą być organizowane również jako zawody halowe. W przypadku zawodów halowych stosowany skrót poprzedza litera H.
3. O rozgrywaniu MP i PP w każdej z dyscyplin, konkurencji i kategorii wiekowych decyduje zarząd PZJ. Nazwy: Mistrzostwa Polski (MP) i Puchar Polski (PP) są własnością PZJ i mogą być stosowana wyłącznie za zgodą zarządu Związku.

4. Zawody nie mogą rozpoczynać się przed godziną 8.00 i muszą zakończyć się do godziny 22.00. Godziny te nie dotyczą dyscypliny sportowych rajdów konnych.
5. Na wniosek organizatora, menadżer dyscypliny może wyrazić doraźnie zgodę na przesunięcie godziny zakończenia konkursu, jednak nie później niż do godziny 23.30.
6. Jedynym odstępstwem od powyższych zasad może być rozgrywanie konkursu w innych godzinach wcześniej przedstawionych, i zaakceptowanych przez menadżera dyscypliny propozycjach zawodów.

Artykuł 6. MISTRZOSTWA POLSKI, PUCHARY POLSKI, ZAWODY OGÓLNOPOLSKIE.

1. Mistrzostwa Polski, Puchary Polski muszą odpowiadać poniższym warunkom:
  - 1.1. propozycje zostały zatwierdzone przez PZJ.
  - 1.2. zawodnicy i konie zgłoszone do MP spełniają normy kwalifikacyjne wyznaczone dla danej dyscypliny;
  - 1.3. klasyfikacja końcowa dotyczy wyłącznie zawodników (nie dotyczy MPMK).
  - 1.4. w MPMK klasyfikowane są wyłącznie konie;
  - 1.5. klasyfikacja Mistrzostw Polski obejmuje wyłącznie zawodników posiadających obywatelstwo polskie oraz aktualną licencję PZJ.
  - 1.6. zarząd Związku może podjąć uchwałę o organizacji Otwartych MP, w których o tytuły mistrzowskie będą walczyć zawodnicy zagraniczni.
  - 1.7. za zajęcie w MP miejsca pierwszego, drugiego i trzeciego przyznawane są medale: złoty, srebrny, brązowy i tytuły: Mistrza Polski w danej dyscyplinie, oraz Pierwszego i Drugiego vice-Mistrza Polski w danej dyscyplinie;
  - 1.8. jeżeli w Mistrzostwach Polski którejkolwiek z dyscyplin jeździeckich, wystartuje mniej niż 4 zawodników, tytuły mistrzowskie mogą zostać przyznane pod warunkiem spełnienia norm sportowych określonych dla tej dyscypliny;
  - 1.9. jeżeli w Mistrzostwach Polski którejkolwiek z dyscyplin jeździeckich wystartuje więcej niż 4 zawodników, o kolejności zawodników będącej podstawą do przyznania tytułów mistrzowskich decyduje osiągnięty wynik sportowy;

- 1.10. MP mogą być rozgrywane również jako mistrzostwa drużynowe pod warunkiem uczestnictwa minimum czterech drużyn;
  - 1.11. w każdej z dyscyplin i kategorii wiekowych MP są numerowane chronologicznie od momentu przeprowadzenia pierwszych MP.
2. Zawody Ogólnopolskie (ZO), muszą odpowiadać poniższym:
- 2.1. zawody zostały umieszczone w centralnym kalendarzu imprez PZJ;
  - 2.2. propozycje zawodów zostały zatwierdzone przez PZJ
  - 2.3. są dostępne dla zawodników polskich i zagranicznych, uprawnionych do startu w zawodach krajowych;
  - 2.4. zawodnicy i konie zgłoszeni do zawodów muszą spełniać normy kwalifikacyjne ustalone dla danej dyscypliny.

Artykuł 7. ZAWODY REGIONALNE

1. Ustala się podział kraju na następujące regiony:

Nr regionu	Obejmuje Wojewódzkie Związki Jeździeckie:
I	Pomorski, Warmińsko-Mazurski, Kujawsko-Pomorski
II	Warszawsko-Mazowiecki, Podlaski, Lubelski, Łódzki
III	Opolski, Śląski, Świętokrzyski, Małopolski, Podkarpacki
IV	Dolnośląski, Wielkopolski, Lubuski, Zachodniopomorski

2. Zawody regionalne muszą odpowiadać następującym warunkom:
  - 2.1. są dostępne dla klubów wchodzących w skład danego regionu. Organizator może zaprosić zawodników z innych regionów;
  - 2.2. zostały umieszczone w kalendarzu imprez WZJ, na terenie którego zawody są organizowane;
  - 2.3. propozycje zawodów zostały zatwierdzone przez macierzysty WZJ;
3. Mistrzostwa Regionalne/Wojewódzkie muszą odpowiadać poniższym warunkom:
  - 3.1. regulaminy rozgrywania mistrzostw regionalnych pozostają w gestii WZJ, jednak muszą być zgodne z regulaminami dyscyplin jeździeckich za wyjątkiem stopnia trudności konkursów i ich rodzajów;

- 3.2. zmiany regulaminów powinny być ogłoszone do 31 marca roku rozgrywania Mistrzostw. Nieogłoszenie regulaminu do tego terminu powoduje utrzymanie w mocy regulaminu z roku poprzedniego.

Artykuł 8. PROPOZYCJE ZAWODÓW

1. Za przygotowanie propozycji odpowiedzialny jest organizator zawodów.
2. Propozycje zawodów muszą zawierać informacje zgodnie z obowiązującym formularzem propozycji znajdującym się na stronie internetowej Związku.
3. Propozycje powinny zostać wysłane do biura Związku w terminie najpóźniej 6 tygodni przed zawodami, a zatwierdzone i opublikowane na 4 tygodni przed zawodami. Regulacje te nie dotyczą zawodów regionalnych.
4. Propozycje muszą zawierać skład osób oficjalnych zgodnie z obowiązującymi na dzień zgłoszenia przepisami o sędziach jeździeckich.
5. Propozycje zawodów ogólnopolskich zatwierdza pracownik biura PZJ po konsultacji z kolegium sędziów (w sprawach składu osób oficjalnych), oraz menadżerem danej dyscypliny. Zatwierdzenie propozycji musi być sygnowane podpisem osoby zatwierdzającej i datą zatwierdzenia.
6. Propozycje zawodów międzynarodowych po konsultacjach z kolegium sędziów PZJ i menadżerem komisji sportowej danej dyscypliny są wysyłane do biura FEI wyłącznie przez biuro Związku.

Artykuł 9. KALENDARZ ZAWODÓW JEŹDZIECKICH

1. Wszystkie zawody rozgrywane w kraju i zaliczane do klasyfikacji sportowej muszą być umieszczone w odpowiednim kalendarzu imprez.
2. Centralny kalendarz imprez opracowywany jest przez PZJ i zawiera terminy rozgrywania zawodów krajowych oraz międzynarodowych. Warunkiem umieszczenia zawodów w kalendarzu centralnym jest terminowe przesłanie do PZJ wniosku o umieszczenie tych zawodów w centralnym kalendarzu imprez i zawarcie stosownej umowy między organizatorem a PZJ.
3. Wojewódzki kalendarz imprez opracowywany jest przez WZJ i zawiera terminy rozgrywania zawodów regionalnych. Warunkiem umieszczenia zawodów w kalendarzu wojewódzkim jest terminowe przesłanie do WZJ stosownego wniosku.
4. Terminy zgłaszania do PZJ/WZJ wniosków o organizację zawodów do kalendarza publikowane są na stronie internetowej PZJ/WZJ.

5. Termin zgłoszenia wniosków o organizację zawodów rangi międzynarodowej wynika z przepisów FEI. Złożenie wniosku po terminie wymaga wniesienia dodatkowej opłaty.
6. Centralny kalendarz na następny rok zatwierdza zarząd PZJ do końca grudnia roku poprzedzającego.
7. Kalendarz wojewódzki na dany rok zatwierdza zarząd właściwego WZJ do końca stycznia.
8. Zmiana terminu lub miejsca zawodów dopuszczalna jest wyjątkowo i tylko z ważnych powodów uznanych przez PZJ lub właściwy WZJ.
9. Zmiana terminu lub miejsca zawodów ujętych w centralnym kalendarzu imprez wymaga zgody PZJ.
10. Zmiana terminu lub miejsca zawodów ujętych w wojewódzkim kalendarzu imprez wymaga zgody WZJ.
11. Niezwłocznie po uzyskaniu zgody organizator zobowiązany jest zawiadomić o zmianach wszystkich zainteresowanych. Zmiana musi być opublikowana na stronie internetowej PZJ/WZJ.

Artykuł 10. PRAWA KOMERCYJNE

1. Własnością PZJ są takie dobra jak: nazwy, znaki handlowe oraz wyniki zawodów rozgrywanych pod patronatem PZJ.
2. PZJ jest właścicielem oficjalnych list rankingowych zawodników i koni startujących w zawodach i konkursach podlegających PZJ (zawartych w centralnym kalendarzu i kalendarzach WZJ).
3. PZJ ma wyłączne prawo do wykorzystywania wymienionych dóbr przez wszystkie media, włącznie z telewizją we wszystkich jej formach, jak również do celów marketingowych i sponsorskich zgodnie z zaleceniami zawartymi w punktach 2 i 3.
4. W przypadku przyznania prawa do organizacji mistrzostw i innych zawodów ujętych w centralnym kalendarzu organizator zawiera stosowną umowę z PZJ, określającą prawa i obowiązki stron związane z wykorzystaniem wszystkich dóbr komercyjnych.
5. Realizacja punktów umowy dotyczących wykorzystania dóbr komercyjnych przez telewizję nie może zakłócać prawidłowego przebiegu zawodów.
6. Umowa powinna uwzględniać wcześniejsze zobowiązania organizatora.

ROZDZIAŁ III - UDZIAŁ ZAWODNIKÓW I KONI W ZAWODACH

Artykuł 11. SZEFEKIPY

1. Przyjmuje się, że za wszelkie sprawy związane z pobytem i startem zawodnika i koni podczas zawodów odpowiada wyznaczona osoba, która przybyła na zawody z końmi. Jest nią zawsze jedna z wymienionych poniżej osób, nazywanych dalej szefem ekipy. Szefem ekipy może być:
  - 1.1. wyznaczona osoba, jeżeli grupa zawodników tworzy ekipę;
  - 1.2. trener, lekarz weterynarii, właściciel konia, lub inna osoba, jeżeli oficjalnie występuje jako reprezentujący ekipę lub zawodnika;
  - 1.3. zawodnik startujący na koniu, powożący, lub lonżujący w dyscyplinie wołyżerki jeżeli żadna z powyższych osób go nie reprezentuje;
  - 1.4. rodzice lub opiekunowie prawni zawodnika, jeżeli ten nie ukończył 18 lat i żadna z osób wymienionych w 1.1. – 1.3. go nie reprezentuje.
2. Szefowie ekip muszą brać udział we wszystkich zebraniach technicznych dla nich organizowanych.
3. Szef ekipy odpowiedzialny jest za:
  - 3.1. zgłoszenie koni i zawodników do konkursów zgodnie z posiadanymi licencjami;
  - 3.2. przestrzeganie przepisów przez uczestników zawodów, których reprezentuje;
  - 3.3. dokonywanie skreśleń zawodników i koni zgłoszonych do konkursów zgodnie z obowiązującymi przepisami;
  - 3.4. sprawowanie opieki nad zawodnikami.
4. Szef ekipy nie może pełnić żadnych innych oficjalnych funkcji w czasie zawodów.
5. Osoba odpowiedzialna za konia odpowiada za wszystkie swoje czynności w stosunku do konia lub za czynności innych osób mających dostęp do konia w stajni.

Artykuł 12. ZGŁOSZENIE ZAWODNIKÓW I KONI DO UDZIAŁU W ZAWODACH

1. Zgłoszenie zawodników

- 1.1. Prawo zgłaszania konia do udziału w zawodach ma właściciel lub osoby przez niego upoważnione.
  - 1.2. Zgłoszenie powinny wpłynąć na obowiązującym formularzu opublikowanym na stronie internetowej PZJ, na adres i w terminie wskazanym w propozycjach zawodów.
  - 1.3. Zgłoszenia są ważne po dokonaniu należnych wpłat na rachunek organizatora w terminie podanym w propozycjach.
  - 1.4. Osoba zgłoszona do zawodów, w których nie weźmie udziału, niezależnie od przyczyn i nie odwoła uczestnictwa najpóźniej w terminie 14 dni przed zawodami (lub innym podanym w propozycjach), zobowiązana jest pokryć organizatorowi koszty przygotowania w wysokości wymienionej w propozycjach. Od żądania zwrotu poniesionych kosztów nie przysługuje odwołanie.
  - 1.5. W przypadku rażących naruszeń związanych z uczestnictwem w rywalizacji sportowej (w tym związanych z nierozliczaniem się z organizatorem zawodów) Zarząd PZJ upoważniony jest do zawieszenia lub pozbawienia licencji zawodnika.
2. Zgłoszenie koni
- 2.1. Konie zgłoszone do zawodów muszą posiadać dokumenty wymienione w artykule 14.2.2. Aktualne szczepienia i badania weterynaryjne, zgodnie z przepisami weterynaryjnymi są warunkiem przyjęcia konia na teren zawodów.
  - 2.2. Nazwa konia pod jaką został zgłoszony do zawodów musi ściśle odpowiadać nazwie widniejącej w paszporcie sportowym lub na stronach sportowych w paszporcie urzędowym.
  - 2.3. W dyscyplinach, w których konie muszą uzyskać uprawnienia do startu w konkursach odpowiednich klas, konie zaliczane są do określonej klasy na podstawie odrębnych przepisów. PZJ ogłasza je w odrębnym dokumencie dla danej dyscypliny.
  - 2.4. Wiek konia określa się zgodnie z kalendarzowym rokiem urodzenia. Konie mogą rozpocząć starty w zawodach w wieku 4 lat.
  - 2.5. Wiek koni, w którym mogą one startować w różnych klasach poszczególnych dyscyplin określają przepisy i regulaminy tych dyscyplin.
3. Organizator zawodów ZO lub Pucharu Polski ma prawo wprowadzić dodatkowe ograniczenia liczby koni zgłoszonych do zawodów w uzgodnieniu z PZJ. Warunkiem zastosowania ograniczeń jest umieszczenie stosownego zastrzeżenia w propozycjach zawodów. O odmowie przyjęcia zgłoszenia organizator musi powiadomić zgłaszającego najpóźniej w terminie podanym w propozycjach lub –

jeżeli nie jest on podany – na 14 dni przed terminem rozpoczęcia zawodów.

Artykuł 13. ZAPISY DO KONKURSÓW, PRÓB

1. Zapisy do konkursów lub prób.

- 1.1. Zapis jest to zgłoszenie zawodników i koni do startu w określonym konkursie lub próbie. Zawodnik pełnoletni jest odpowiedzialny za podanie danych zawodnika, koni oraz i ich praw do startu zgodnie ze stanem faktycznym. W przypadku zawodnika niepełnoletniego odpowiedzialność tę ponosi jedna z osób wymienionych w artykule 12 pkt 1.
- 1.2. Zapisu dokonuje szef ekipy w sposób podany przez organizatora.
- 1.3. Organizator ustala godzinę zamknięcia zapisów i ma prawo wprowadzić dodatkową opłatę za zapisy dokonane po terminie.

2. Zapis jest nieważny jeżeli:

- 2.1. koń i/lub zawodnik nie odpowiada warunkom danego konkursu;
- 2.2. dotyczy zdyskwalifikowanego zawodnika lub konia w okresie obowiązywania dyskwalifikacji;
- 2.3. po złożeniu zapisu zawodnik lub koń utracił prawo do udziału w danym konkursie;
- 2.4. w zapisie do konkursu dla zawodników o określonych kwalifikacjach nie zostało wymienione nazwisko jeźdźca;
- 2.5. zapis może być uznany za nieważny jeżeli został złożony w sposób uniemożliwiający jednoznaczną identyfikację konia, zawodnika lub konkursu, do którego został zgłoszony.

Artykuł 14. NIEZBĘDNE DOKUMENTY

1. Odpowiedzialność za prawidłowość dokumentacji warunkującej udział w zawodach ponosi zawodnik, a w przypadku zawodnika niepełnoletniego - osoba go reprezentująca, rodzic/opiekun prawny lub osoba przez nich upoważniona
2. Szef ekipy zobowiązany jest po przyjeździe na zawody, pod rygorem niedopuszczenia zawodnika lub konia do startu w zawodach, przedstawić sędziemu głównemu, lub osobie przez niego delegowanej:
  - 2.1. dokumenty zawodnika:
    - a) zawodnicy polscy - ważną licencję sportową;
    - b) zawodnicy zagraniczni – licencja gościnna albo zgoda PZJ (nie dot. zawodów C*N);

- c) zawodnicy zagraniczni z federacji, które podpisały umowę z PZJ – licencję albo dokument swojej federacji (wykaz federacji i wzór obowiązujących dokumentów na stronie internetowej PZJ);
- d) dokument potwierdzający ważność badań lekarskich zawodnika, luzaka (w dyscyplinach gdzie jest wymagana), lonżującego w woltyżerze. Badania lekarskie ważne są:
  - do 6 miesięcy dla zawodników do 23 roku życia (włącznie);
  - do 12 miesięcy dla zawodników powyżej 23 lat;
 Badania muszą być potwierdzone przez lekarza specjalistę w dziedzinie medycyny sportowej lub lekarza posiadającego certyfikat Polskiego Towarzystwa Medycyny Sportowej lub lekarza, który zawarł umowę z odpowiednim funduszem na świadczenie usług w zakresie medycyny sportowej;
- e) aktualną na bieżący rok kalendarzowy zgodę opiekuna prawnego na start niepełnoletnich zawodników, a w dyscyplinie powożenia również niepełnoletnich luzaków.
- f) ważną w czasie zawodów polisę ubezpieczenia od następstw nieszczęśliwych wypadków poświadczającą zawarcie umowy ubezpieczeniowej na zasadzie art.38 ustawy o sporcie.

2.2. dokumenty konia;

- a) na zawodach ogólnopolskich (krajowych) licencję PZJ i aktualny paszport urzędowy/sportowy autoryzowany przez PZJ;
  - b) na zawodach regionalnych co najmniej paszport urzędowy i licencję WZJ;
  - c) na zawodach w Polsce konie posiadające paszporty innych federacji jeździeckich - zgodę na start wystawioną przez PZJ na zawodach w Polsce konie posiadające paszport zagraniczny i nie stanowiące własności polskiego obywatela – licencję gościnną PZJ
  - d) na zawodach w Polsce, zatwierdzonych jako C*N (CDN, CSN, CCN, itd.), zawodnicy zagraniczni przedstawiają paszport konia.
3. Nieprzedstawienie dokumentów wymienionych powyżej powoduje niedopuszczenie do startu zawodnika lub konia, bez prawa do zwrotu poniesionych kosztów uczestnictwa.
  4. Sędzia może dokonać weryfikacji licencji i klasy sportowej stopnia uprawnień sportowych zawodnika, licencji konia, daty ważności badań lekarskich także na podstawie danych z bazy publikowanej w Internecie na stronie oficjalnej Związku.
  5. Za sprawdzenie paszportów i identyfikację koni na zawodach odpowiedzialny jest lekarz weterynarii zawodów.

6. Start zawodnika lub konia nieposiadającego właściwych kwalifikacji formalnych pociąga za sobą: skreślenie pary z wyników konkursu, pozbawienie prawa do ewentualnej nagrody, niezaliczenie wyniku do klasyfikacji sportowej i nałożenie kary dodatkowej.

Artykuł 15. LISTY STARTOWE

1. Kolejność startów ustalana jest na drodze losowania o ile przepisy szczegółowe danej dyscypliny nie stanowią inaczej.
2. Zmiany na liście startowej mogą zostać dokonane wyłącznie za zgodą sędziego głównego. Sędzia główny ma prawo skorygować kolejność par na liście startowej.
3. Komisja sędziowska ma obowiązek zapewnić zawodnikowi startującemu w tym samym konkursie na kilku koniach (kilkoma zaprzęgami), odpowiedniego odstępu czasowego pomiędzy poszczególnymi startami.
4. Ogłoszenie list startowych następuje przez ich wywieszenie w miejscu do tego przeznaczonym (rozprężalnia, biuro zawodów, stajnie) i ewentualną publikację w internecie. Listy startowe powinny być sporządzone i wywieszone w możliwie jak najkrótszym czasie po zamknięciu zapisów.
5. Organizator zawodów ma obowiązek umieścić nazwę konia oraz nazwisko zawodnika na listach startowych wszystkich konkursów, do których koń został zgłoszony.
6. Prawo startu w konkursie ma jedynie koń/zawodnik prawidłowo do tego konkursu zgłoszony, odpowiadający warunkom konkursu i umieszczony na liście startowej.

Artykuł 16. DOZWOLONA DZIENNA LICZBA STARTÓW

Dozwolona dzienna liczba startów zawodników i koni jest określona w regulaminach poszczególnych dyscyplin. W przypadku jej przekroczenia odpowiedzialność ponosi zawodnik, a w przypadku zawodnika niepełnoletniego jedna z osób wymienionych w artykule 12 pkt. 1. Przekroczenie dozwolonej liczby startów zawodnika lub konia pociąga za sobą unieważnienie startu i nałożenie kary dyscyplinarnej przez komisję sędziowską lub odpowiednią komisję dyscyplinarną.

Artykuł 17. SKREŚLENIA

1. Koń może wystartować w zawodach zgodnie ze swoim wiekiem, wymaganiami regulaminowymi i przepisami oraz możliwościami sportowymi.

2. Koń może zostać zapisany do większej liczby konkursów niż pozwala na to dzienny limit startów. Szef ekipy zobowiązany jest do dokonania odpowiednich skreśleń zgodnie z obowiązującymi przepisami.
3. Jeżeli koń nie zostanie skreślony w ustalonym czasie, a jego limit startów wyczerpał się, komisja sędziowska zarządzi skreślenie konia z następnych konkursów.
4. W zawodach wielodniowych organizator może zastrzec, że ostateczna decyzja zapisującego konie do określonych konkursów musi zapaść w terminie wcześniejszym. Zastrzeżenie takie musi być umieszczone w propozycjach zawodów.
5. Niezależnie od liczby zawodów, w których koń bierze udział tego samego dnia, suma startów nie może przekroczyć dziennego limitu startów dla danej dyscypliny.

Artykuł 18. WYCOFANIE KONIA

1. Wycofanie konia z konkursu z powodów innych niż zdrowotne, może nastąpić nie później niż 30 minut przed rozpoczęciem konkursu. Do wycofania konia upoważniona jest szef ekipy (w tym właściciel konia lub posiadający konia zawodnik, itp.).
2. Niestawienie się na start w konkursie bez wycofania konia w terminie określonym pkt. 1 daje komisji sędziowskiej prawo nałożenia kary, o ile powodem nie był nieszczęśliwy wypadek zawodnika lub konia
3. Wycofanie konia może przyjąć każdy z członków komisji sędziowskiej. Sędzia przyjmujący zgłoszenie zawiadamia o tym sędziego głównego, który zarządza skreślenie konia z list startowych i arkuszy ocen.

Artykuł 19. ZMIANA ZAWODNIKA

1. W przypadku konieczności zmiany zawodnika (o ile dopuszcza to regulamin dyscypliny) mającego dosiadać konia w konkursie, obowiązuje powiadomienie o tym komisji sędziowskiej najpóźniej na 30 minut przed rozpoczęciem konkursu. Zmiany można dokonać wyłącznie na zawodnika spełniającego wymogi określone aktualnymi przepisami.
2. Start zawodnika niezgłoszonego do konkursu na danym koniu, bez zgody komisji sędziowskiej, pociąga za sobą pozbawienie go prawa do ewentualnej nagrody, niezaliczenia miejsca do klasyfikacji sportowej i może spowodować nałożenie kary.
3. Z chwilą rozpoczęcia się konkursu zmiana zgłoszonego do tego konkursu zawodnika może nastąpić z powodu, który sędzia główny

uzna za dostatecznie poważny. Zmiany można dokonać spośród zawodników zgłoszonych do udziału w zawodach.

4. Zmiana zawodnika na koniu lub przez zaprzęg, który rozpoczął przebieg jest niedopuszczalna.

Artykuł 20. WYNIKI ZAWODÓW

1. Wyniki konkursów podpisane przez sędziego głównego, a w dyscyplinie wkkw przez delegata technicznego muszą zawierać w nagłówku:
  - 1.1. rodzaj, miejsce, datę i rangę rozgrywanych zawodów.
  - 1.2. numer, klasę i artykuł według którego rozgrywany był konkurs;
  - 1.3. dla każdej sklasyfikowanej pary:
    - zajęte miejsce;
    - nazwę konia;
    - numer konia w bazie PZJ;
    - rasę, kraj pochodzenia, rocznik, płeć, maść, pochodzenie (ojciec, matka, ojciec matki), hodowcę i właściciela konia;
    - imię i nazwisko zawodnika;
    - klub zawodnika, lub status „niezrzeszony”;
    - wynik mający wpływ na końcową klasyfikację;
    - wysokość nagrody pieniężnej (o ile występują);
  - 1.4. skład zespołu orzekającego komisji sędziowskiej;
  - 1.5. warunki techniczne konkursu lub próby;
  - 1.6. imię i nazwisko gospodarza toru w dyscyplinach, w których jest to obowiązujące;
  - 1.7. imię i nazwisko osoby zatwierdzającej wyniki.
2. Wyniki mogą zawierać inne dane zgodnie z zatwierdzonymi i obowiązującymi wzorami wyników dla danej dyscypliny.

ROZDZIAŁ IV - ZEBRANIE TECHNICZNE, OGŁOSZENIA

Artykuł 21. ZEBRANIE TECHNICZNE

1. Przed rozpoczęciem lub w trakcie zawodów organizator, sędzia główny lub delegat techniczny, mogą zwołać zebranie techniczne, wskazując uczestników zebrania.

2. Informacja o czasie i miejscu zaplanowanego zebrania technicznego musi być podana w propozycjach zawodów lub ogłoszona w trakcie zawodów w sposób zwyczajowo przyjęty.
3. Wszelkie ustalenia powzięte na zebraniu technicznym są bezwzględnie obowiązujące i muszą być podane do ogólnej wiadomości. Szefowie ekip zobowiązani są do powiadomienia o nich osób, które reprezentują. Żadna osoba uczestnicząca w zawodach nie może powoływać się na nieznaną tych ustaleń i zarządzeń.
4. Ustalenia powzięte na zebraniu technicznym mogą dotyczyć także zmian w programie zawodów i warunków rozgrywania konkursów, jeżeli wynikają one z nadzwyczajnych okoliczności.
5. Wszystkie konkursy muszą być rozegrane zgodnie z propozycjami zawodów. W szczególnych przypadkach organizator może dokonać zmian z zgodą przewodniczącego komisji sędziowskiej i wszystkich osób reprezentujących powiadomionych o proponowanej zmianie. Zmiany nie mogą dotyczyć zmniejszenia wysokości nagród pieniężnych w poszczególnych konkursach.

Artykuł 22. OGŁOSZENIA

Pisemne zarządzenia i komunikaty wywiesza się na tablicy ogłoszeń w biurze zawodów oraz w stajniach. W czasie zawodów wielodniowych wskazane jest wywieszanie wszystkich ogłoszeń także w miejscu zakwaterowania uczestników.

ROZDZIAŁ V - UKŁON I UBIÓR ZAWODNIKA ORAZ RZĄD KONIA

Artykuł 23. UKŁON

1. O ile przepisy dyscypliny nie stanowią inaczej przed startem w konkursie każdego zawodnika obowiązuje ukłon skierowany w stronę łoży sędziowskiej. Komitet organizacyjny w porozumieniu z sędzią głównym może poprosić zawodników o ukłon w kierunku gości zasiadających w łożu honorowej.
2. W konkursach ujeżdżenia ukłony są obowiązkowym elementem programu.
3. Przewodniczący lub członek komisji sędziowskiej ma obowiązek odklonić się zawodnikowi.

Artykuł 24. UBIÓR ZAWODNIKA

1. Ubiór zawodnika określają przepisy poszczególnych dyscyplin jeździeckich. Dotyczy to:
  - a) ochronnego nakrycia głowy;
  - b) koszuli, marynarki i krawatu lub plastronu;
  - c) bryczesów;
  - d) butów jeździeckich;
  - e) rękawiczek;
  - f) ostróg i bata.
2. Zawodnicy, którym przysługuje prawo noszenia mundurów mogą w nich startować zgodnie z przepisami organizacji ustalających wzór umundurowania. Zawodnik umundurowany musi używać ochronnego nakrycia głowy zgodnie z przepisami/regulaminem dyscypliny.
3. Sędzia prowadzący konkurs może nie dopuścić do startu zawodnika, który nie przestrzega przepisów o obowiązującym ubiorze lub doborze rzędu, bądź którego wygląd odbiega od ogólnie przyjętych pojęć o estetyce i schludnym wyglądzie.
4. Komisarz zawodów sprawdza strój zawodników i rząd koni. Decyzja komisarza podejmowana jest w imieniu sędziego głównego i jest ostateczna.
5. Kompletny ubiór jeździecki obowiązuje zawsze w czasie uroczystości otwarcia, zamknięcia zawodów, prezentacji, startu w konkursie i podczas ceremonii wręczenia nagród.
6. Prawo do noszenia emblematu z godłem państwowym mają wyłącznie aktualni członkowie kadry narodowej. Sędzia główny zawodów ma prawo zażądać zdjęcia nieprawnie noszonego emblematu.

Artykuł 25. KOLORY STROJU ZAWODNIKA

1. Kolory ubioru danej dyscypliny zatwierdza właściwa komisja sportowa.
2. Tradycyjne fraki (marynarki jeździeckie), czarne, czerwone, zielone, granatowe, niebieskie, brązowe i szare nie są rejestrowane
3. Dopuszcza się zarejestrowane kolorów innych niż tradycyjne w celu otrzymania wyłączności na ich wykorzystanie zgodnie następującymi warunkami:
  - 3.1. zgłoszenie rejestracji koloru marynarki jeździeckiej przyjmuje PZJ. Przyjęte zgłoszenie jest ważne pięć lat włącznie z rokiem, w którym zostało przyjęte. Data zgłoszenia decyduje o kolejności rejestracji. Za rejestrację pobierana jest opłata;

- 3.2. kolory zarejestrowane zgodnie z powyższymi zasadami mogą być wykorzystywane jedynie przez osoby lub organizacje, które dokonały rejestracji;
- 3.3. zarząd PZJ ustala cennik rejestracji kolorów ubiorów;
- 3.4. zarząd PZJ ostatecznie rozstrzyga spory związane z wykorzystaniem kolorów.

Artykuł 26. RZĄD KONIA

Rząd konia określają przepisy poszczególnych dyscyplin jeździeckich.

Artykuł 27. NUMER IDENTYFIKACYJNY KONIA

1. Każdemu koniowi przebywającemu na zawodach nadawany jest numer identyfikacyjny.
2. Identyfikator, który koń nosi poza boksem przez cały czas trwania zawodów, wykonany jest w formie tabliczki z wyróżniającymi się kolorystycznie cyframi. Przymocowuje się go do ogłowia, napierśnika, kantara lub potnika. Obowiązkiem organizatora jest przygotowanie odpowiedniej liczby identyfikatorów z numerami, które mogą być wydawane za kaucją. Zawodnicy mogą używać własne identyfikatory. Dopuszcza się inne oznakowanie konia zgodne z regulaminem dyscypliny.
3. Przebieg, w którym koń startował z innym numerem identyfikacyjnym niż ten, który mu nadano, może być unieważniony bez prawa jego powtórzenia. Decyzję podejmuje sędzia główny zawodów.

RZOZDZIAŁ VI - NAGRODY

Artykuł 28. ROZETY (FLOT)

1. Co najmniej 25% koni startujących w konkursie musi być udekorowanych rozetami. Rozety należą do zawodników.
2. Nieusprawiedliwione niestawienie się zawodnika konno na ceremonię dekoracji powoduje utratę prawa do otrzymania rozety.

Artykuł 29. NAGRODY PIENIĘŻNE I RZECZOWE

1. Za zwycięstwo i zajęcie czołowych miejsc mogą być przyznawane nagrody pieniężne lub rzeczowe oraz medale i dyplomy.
2. Dla każdego konkursu rozgrywanego w trakcie zawodów w propozycjach muszą być podane:

- a) wysokości nagród pieniężnych przypadające na nagradzane miejsca;
  - b) kwota przeznaczona do podziału na pozostałych zawodników do liczby 25% startujących;
  - c) przewidziane nagrody rzeczowe i ich wartość, o ile je przewidziano i wycena jest możliwa do podania na etapie zatwierdzania propozycji
3. Szczegółowy sposób dystrybucji nagród jest określony w regulaminie dyscypliny. Zapisy niniejszego artykułu obowiązują, jeśli w regulaminie dyscypliny nie określono zasad dystrybucji nagród jeśli chodzi o liczbę nagradzanych zawodników i proporcję wartości pierwszej nagrody w stosunku do wartości całej puli nagród, przewidzianej w danym konkursie.
4. Wartość pierwszej nagrody pieniężnej lub rzeczowej przyznanej zawodnikom indywidualnym lub zespołom, nie może przekroczyć jednej trzeciej całej puli nagród pieniężnych i/lub nagród rzeczowych przyznawanych w tym konkursie.
- 4.1. Niezależnie od liczby zawodników startujących w konkursie nagrody muszą być wypłacone wszystkim sklasyfikowanym zawodnikom w wysokościach określonych w propozycjach dla zajętego miejsca.
  - 4.2. Przy mniejszej liczbie startujących w konkursie niż liczba nagród określonych w propozycjach, organizator nie ma obowiązku wypłacania pozostałej części puli nagród w tym konkursie.
5. Jeżeli organizator, zdecyduje się wypłacić wyższą pulę nagród niż określona w propozycjach, to nowego podziału nagród dokonuje sędzia główny.
6. Jeżeli w trakcie zawodów wystąpią nie dające się wcześniej przewidzieć okoliczności związane z podziałem nagród przewidzianych w propozycjach, nowego podziału nagród dokonuje sędzia główny.
7. Jeżeli dwóch lub więcej zawodników zajmie ex aequo nagradzane miejsca, nagrody rzeczowe rozlosowuje się, zaś rozety, medale i dyplomy przyznaje każdemu z nich. Nagrody pieniężne po zsumowaniu ulegają podziałowi.
8. Nagrody pieniężne należą do właściciela konia.
9. Nagrody zespołowe należą do jednostki wystawiającej zespół.
10. Nagrody przechodnie - zespołowe i indywidualne.
- 10.1. Nagrody można przyznawać, tylko w przypadku, gdy ich regulamin został opublikowany przed rozpoczęciem zawodów.

- 10.2. Nagrodę przechodnią, niezdożytą na własność, jej posiadacz zobowiązany jest zwrócić organizatorowi zawodów w terminie podanym w regulaminie.
- 10.3. Regulamin nagrody przechodniej nie może być zmieniony do czasu ostatecznego jej zdobycia chyba, że upłynie co najmniej pięć lat rozgrywania nagrody.
11. Wyplata nagród pieniężnych ma miejsce po upływie terminów przewidzianych do składania reklamacji i odwołań, a w razie złożenia reklamacji lub odwołania po ich rozstrzygnięciu, jeśli złożenie reklamacji lub odwołania może mieć wpływ na przyznanie nagrody.
12. Wyplaty nagród pieniężnych wygranych przez zawodników, w stosunku, do których wniesiono odwołania do komisji odwoławczej o dyskwalifikację, są wstrzymane do momentu rozpatrzenia i podjęcia decyzji związanej z odwołaniem.

Artykuł 30. PROTOKÓŁ CEREMONII NAGRADZANIA

1. Otwarcie zawodów, wręczenie nagród i zamknięcie zawodów przebiegają według lokalnych zwyczajów, ale muszą być zgodne z ustaleniami niniejszego artykułu. Dopuszcza się inny przebieg ceremonii nagradzania, jeśli określa to regulamin dyscypliny.
2. Jeżeli program zawodów przewiduje ceremonię otwarcia i zamknięcia zawodów, organizator zobowiązany jest do opracowania szczegółowego protokołu ceremonii i przekazania go osobom biorącym w nich udział. Ceremonie otwarcia i zamknięcia zawodów zaleca się na zawodach rangi mistrzowskiej, przy czym ceremonię otwarcia bez udziału koni.
3. Udział zawodników w ceremoniach otwarcia zawodów, wręczenia nagród, zamknięcia zawodów jest obowiązkowy. W ceremonii nagradzania zawodnicy powinni brać udział na koniach, na których startowali lub w swoich zaprzęgach.
4. Za niestawienie się do ceremonii dekoracji bez zgody komisji sędziowskiej zawodnik traci prawo do wygranych nagród.
5. Zaleca się przypięcie rozet (flot) koniom z lewej strony ogłowia, na rozprężalni przed wjazdem do ceremonii nagradzania. Koń zwycięzczy może być dekorowany przed publicznością.
6. Ceremonia nagradzania musi przebiegać w następującej kolejności:
  - 6.1. ogłoszenie wyników konkursu lub zawodów;
  - 6.2. wjazd zawodników na miejsce dekoracji i ustawienie stawki zwycięzców od lewej do prawej (patrzac od strony publiczności);

- 6.3. dekoracja konia zwycięzcy i gratulacje od przedstawiciela komisji sędziowskiej;
  - 6.4. dotyczy wyłącznie MP i PP - dekoracja zawodników medalami na podium (dekoracja, hymn);
  - 6.5. wręczenie nagród przez sponsorów lub członków komitetu organizacyjnego – w tym samym czasie gratulacje od przedstawiciela komisji sędziowskiej pozostałym zawodnikom;
  - 6.6. runda honorowa w prawo.
7. W czasie ceremonii otwarcia, nagradzania i rundy honorowej oraz ceremonii zamknięcia zawodów, zawodnicy są zobowiązani do zachowania maksymalnej ostrożności i bezpieczeństwa. Niezastosowanie się do powyższego może spowodować nałożenie kar przez komisję sędziowską.
  8. W trakcie ceremonii nagradzania oraz wykonywania rundy honorowej wszyscy zawodnicy do 18 roku życia muszą mieć na głowie zapięte kaski. Zawodnicy powyżej 18 roku życia mogą zdjąć kask jedynie podczas wręczenia nagród i podczas grania hymnu.
  9. Powyższe ceremonie powinny być przeprowadzone sprawnie i szybko, bez narażania koni na długotrwałe oczekiwanie.

ROZDZIAŁ VII - LICENCJE I SPONSORING

Artykuł 31. LICENCJE

1. Zawodnicy polscy muszą posiadać licencję PZJ na start w zawodach krajowych oraz dodatkowo licencję FEI na start w zawodach międzynarodowych. Zasady przyznawania licencji krajowych regulują odrębne przepisy PZJ. Zasady przyznawania licencji międzynarodowych regulują przepisy FEI.
2. Zawodnik posiadający polskie obywatelstwo, zgłaszający się na zawody wyłącznie z licencją obcej federacji traktowany jest jako zawodnik zagraniczny.
3. Zawodnik polski mieszkający za granicą, który chce startować w zawodach narodowych kraju, w którym aktualnie przebywa musi posiadać pozwolenie PZJ na starty zagraniczne.
4. Zawodnik polski mieszkający za granicą, który chce startować tylko w zawodach międzynarodowych poza granicami PL, musi posiadać pozwolenie PZJ na starty zagraniczne oraz licencję FEI.
5. Zawodnicy zagraniczni muszą posiadać licencje gościnne na starty w zawodach krajowych na terenie Polski.

Artykuł 32. UMOWY DOTYCZĄCE SPONSOROWANIA

1. Zawodnicy mogą zawierać umowy indywidualne dotyczące sponsorowania.
2. Umowy nie mogą być sprzeczne z przepisami i regulaminami PZJ oraz przepisami władz sportowych i PKOL w tym zakresie.

Artykuł 33. REKLAMA

1. Na zawodach wszelkich rang, zawodnicy mogą mieć na ubiorach określonych przepisami dyscypliny nazwę oraz logo producenta stroju, sprzętu lub sponsora w wymiarach określonych przepisami dyscyplin.
2. Do ceremonii dekoracji koń ma prawo wyjechać wyłącznie w derce, którą otrzymał od sponsora tego konkursu.

RZODZIAŁ VIII - KONIE

Artykuł 34. PASZPORTY URZĘDOWE/SPORTOWE KONI

1. W zawodach ogólnopolskich mogą startować tylko te konie, które posiadają paszport sportowy wystawiony przez Narodową Federację Jeździecką (NF) lub paszport urzędowy w obydwu przypadkach autoryzowany przez PZJ, lub bez autoryzacji PZJ w przypadku licencji gościnnej. W przypadku licencji gościnnej autoryzacja paszportu przez PZJ nie obowiązuje.

W zawodach regionalnych mogą startować tylko te konie, które posiadają co najmniej paszport urzędowy.

2. Paszporty muszą zawierać pełną nazwę konia, datę urodzenia, adres i podpis posiadacza konia oraz numer mikrochipa identyfikacyjnego o ile koń takowy posiada. Do autoryzacji PZJ wymagany jest opis graficzny konia wykonywany w wieku min. 2 lat. W paszporcie muszą być odnotowane wszystkie szczepienia i przeprowadzone badania weterynaryjne.
3. Narodowe Federacje (NF) są odpowiedzialne za wystawianie paszportów koniom i za wiarygodność zapisanych danych w paszportach, tak jak zostało to określone w przepisach weterynaryjnych. Potwierdzeniem autentyczności paszportu jest pieczęć NF i podpis osoby oficjalnej NF. Osoba odpowiedzialna za konia na zawodach jest zobowiązana do okazania paszportu i odpowiada za wiarygodność danych zawartych w paszporcie.
4. Koń może mieć tylko jeden paszport autoryzowany przez NF. W przypadku jego zaginięcia NF może wystawić duplikat paszportu

o tym samym numerze co oryginał lub autoryzować paszport urzędowy/ duplikat paszportu urzędowego.

Powołany przez organizatora lekarz weterynarii zawodów jest odpowiedzialny za dokładną identyfikację konia, według opisu w paszporcie, po przybyciu na zawody, zgodnie z przepisami weterynaryjnymi. W przypadku pomyłki lub niedokładnych informacji w paszporcie, lub jeżeli koń nie może być zidentyfikowany na podstawie paszportu, sędzia główny nie dopuszcza konia do udziału w zawodach. Osoba odpowiedzialna za konia zobowiązana jest do wyjaśnienia nieprawidłowości.

5. Osoba odpowiedzialna za konia jest zobowiązana do dostarczenia paszportu konia do Biura Zawodów nie później niż do pierwszego startu. Biuro zawodów ma obowiązek wydać pokwitowanie przyjęcia paszportu. Procedura nie dotyczy zawodów, na których odbywa się przegląd koni.
6. Koń bez paszportu nie może być dopuszczony do udziału w zawodach.

Artykuł 35. NAZWY KONI

1. Każdorazowa zmiana nazwy konia w rejestrze PZJ musi być odnotowana w paszporcie sportowym lub autoryzowanym paszporcie urzędowym na podstawie wpisu aktualnego **właściciela**.

2. Każda zmiana nazwy konia w stosunku do pierwotnej, dodanie reklamowego/sponsorskiego przedrostka lub przyrostka musi być odnotowana w paszporcie.

3. Adnotacje z pieczętką NF dotyczące zmiany nazwy konia umieszczone są na pierwszej stronie paszportu lub na stronach przeznaczonych dla NF.

Artykuł 36. WŁAŚCICIELE KONI

1. Każdorazowa zmiana właściciela konia w rejestrze PZJ musi być odnotowana w paszporcie sportowym lub autoryzowanym paszporcie urzędowym na podstawie wpisu aktualnego **właściciela** w paszporcie urzędowym potwierdzonym przez instytucję prowadzącą księgę koniowatych w PL.
2. Przynależność państwowa konia jest zgodna z narodowością właściciela konia.

Jeżeli współwłaścicielami konia są osoby różnej narodowości, wtedy przy rejestracji konia w NF konieczne jest określenie przynależności państwowej konia. PZJ/FEI musi być powiadomione o każdej zmianie przynależności państwowej konia.

RZODZIAŁ IX - DOBRO KONI I ZAWODNIKÓW

Artykuł 37. OBSŁUGA WETERYNARYJNA ZAWODÓW

1. Organizator zawodów ma obowiązek zapewnienia obecności na zawodach lekarza weterynarii, obecnego przez wszystkie dni zawodów.
2. Obowiązki lekarza weterynarii i jego wyposażenie zawierają przepisy weterynaryjne.

Artykuł 38. BRUTALNOŚĆ WOBEC KONI

1. Za brutalne obchodzenie się z koniem będzie uważane:
  - 1.1. nieuzasadnione sytuacją używanie bata;
  - 1.2. nadmierne używanie bata, tzn. więcej 3 razy za jedno przewinienie;
  - 1.3. jazda z batem trzymany „na wędkę”;
  - 1.4. użycie bata po eliminacji z konkursu;
  - 1.5. uderzanie konia po głowie
2. długotrwałe i częste karanie konia przy użyciu ostróg lub uderzanie kielznem;
3. jazda na koniu wyczerpanym fizycznie, kulawym lub rannym;
4. barowanie konia w czasie zawodów niezależnie od miejsca, sposobu i urządzeń do tego używanych;
5. uwrażliwianie lub znieczulanie którejkolwiek części ciała konia;
6. stosowanie różnego rodzaju urządzeń elektrycznych powodujących porażanie konia prądem bez względu na to gdzie zostały zamontowane;
7. pozostawienie konia bez odpowiedniej paszy, pojenia i ruchu.

Artykuł 39. POSTĘPOWANIE W PRZYPADKU BRUTALNOŚCI WOBEC KONI

1. Do wszczęcia postępowania o brutalne obchodzenie się z koniem wystarczy oświadczenie członka komisji sędziowskiej, komisarza zawodów, członka kolegium sędziów PZJ, a w czasie zawodów regionalnych także członka kolegium sędziów WZJ.
2. Do wszczęcia postępowania o brutalne obchodzenie się z koniem na podstawie oświadczenia innych osób niż wymienione w pkt. 1 niezbędne są pisemne oświadczenia dwóch świadków z podaniem ich danych osobowych.

3. Postępowanie o brutalne obchodzenie się z koniem prowadzone jest przez:
  - 3.1. komisję sędziowską - jeśli fakt brutalnego obchodzenia się z koniem został ujawniony w czasie trwania zawodów;
  - 3.2. rzecznik dyscyplinarny PZJ - jeśli fakt brutalnego obchodzenia się z koniem został ujawniony po zaprzestaniu działalności komisji sędziowskiej na zawodach kalendarza centralnego/kalendarza WZJ.
4. Termin na wniesienie sprawy do rzecznika dyscyplinarnego PZJ, o brutalne obchodzenie się z koniem wynosi 7 dni od dnia zakończenia zawodów. Nadanie pisma w polskim urzędzie pocztowym jest równoznaczne z doręczeniem.
5. Od decyzji komisji sędziowskiej i decyzji rzecznika dyscyplinarnego PZJ w sprawach o brutalne obchodzenie się z koniem odwołanie nie przysługuje.

Artykuł 40. BEZPIECZEŃSTWO I OBSŁUGA MEDYCZNA ZAWODNIKÓW NA ZAWODACH

1. Organizator ma obowiązek zapewnienia obsługi medycznej zawodów w postaci minimum podstawowego zespołu ratownictwa medycznego w rozumieniu Ustawy o Państwowym Ratownictwie Medycznym (2 osoby + ambulans P lub S). Jeżeli podczas próby terenowej w dyscyplinie wkkw i powożenia, zaplanowano obecność na trasie jednocześnie dwóch startujących zawodników, to organizator musi zapewnić obsługę medyczną przez dwa zespoły.
2. Sędzia główny nie ma prawa rozpocząć lub kontynuować zawodów, jeżeli obsługa medyczna nie jest obecna na terenie zawodów podczas konkursów.
3. Obsługa medyczna powinna być obecna przed rozpoczęciem konkursów lub prób aby zapewnić bezpieczeństwo także podczas rozprężania koni.
4. Na całym terenie zawodów wszystkie osoby posiadające koni jak również powożący i ich luzacy, muszą zawsze nosić prawidłowo związane ochronne nakrycie głowy. Rodzaj obowiązkowego nakrycia głowy w poszczególnych dyscyplinach określają przepisy i regulaminy tych dyscyplin.
5. Po upadku zawodnika lub konia, sędzia może zezwolić na następny start po konsultacji medycznej i/lub weterynaryjnej, w wyniku której zawodnik lub koń otrzyma zaświadczenie o braku przeciwwskazań co do dalszego udziału w zawodach.

6. Komisja sędziowska po konsultacji z obsługą medyczną zawodów może w każdej chwili wyłączyć z konkursu lub całych zawodów zawodnika, który jest niezdolny do kontynuowania przejazdu wskutek kontuzji, której uległ lub której może potencjalnie ulec wskutek osłabienia albo złego stanu zdrowia.

Artykuł 41. KONTROLA LECZENIA I OCHRONA ZDROWIA ZAWODNIKÓW

1. Zawodnicy nie mogą brać udziału w zawodach, gdy są pod wpływem działania alkoholu, narkotyków lub niedozwolonych środków farmakologicznych. Wykaz niedozwolonych środków i dopuszczalne normy określają przepisy FEI.
2. Zawodnik, któremu udowodniono występowanie substancji niedozwolonych lub ich używanie, podlega automatycznej dyskwalifikacji z zawodów. Wyniki zawodów są korygowane. Listę środków niedozwolonych publikują odpowiednie władze sportowe.
3. W czasie zawodów sędzia główny zawodów po konsultacji z obsługą medyczną zawodów może w dowolnym momencie wykluczyć z udziału w konkursie lub zawodach każdego zawodnika, który jest niezdolny do kontynuowania konkursu ze względu na stan zdrowia.

Artykuł 42. KONTROLA LECZENIA I OCHRONA KONI

1. Zasady związane z podawaniem koniom środków niedozwolonych i kontrola leczenia koni są opisane w przepisach weterynaryjnych.
2. Zawodnik, który podaje, nakazuje podawać lub godzi się na podawanie koniom środków farmakologicznych, uznanych przez PZJ za niedozwolone, podlega karze dyskwalifikacji czasowej na okres zawodów, a sprawa jest kierowana do rozpatrzenia przez rzecznika dyscyplinarnego Związku.
3. W przypadku, kiedy zawodnik udowodni, że nie jest sprawcą podania środków niedozwolonych postępowanie może dotyczyć właściciela konia.
4. Od momentu wjazdu na teren zawodów do czasu zakończenia ostatniego konkursu, środki farmakologiczne mogą być podawane koniom wyłącznie przez lekarza weterynarii zawodów lub za jego zgodą.
5. Przed podaniem leku lub leczeniem konia środkami niedozwolonymi w okresie zawodów, delegat weterynaryjny (lekarz wet. zawodów) musi wydać pisemną zgodę, a fakt ten musi być odnotowany. Jeśli niezbędne jest nagłe leczenie konia środkiem niedozwolonym, to muszą być o tym natychmiast powiadomieni: delegat weterynaryjny

(lekarz wet. zawodów) i sędzia główny. Powiadomienie następuje na odpowiednim formularzu. Sędzia główny w porozumieniu z delegatem weterynaryjnym (lekarzem wet. zawodów) decyduje, kiedy koń będzie mógł wziąć udział w zawodach.

6. W przypadkach oczywistej choroby lub urazu doznanego w czasie zawodów, komisja sędziowska, po konsultacji z lekarzem wet. zawodów, decyduje czy koń może kontynuować dany oraz następne konkursy.
7. Zarząd PZJ uchwala program kontroli antydopingowej na dany rok kalendarzowy.

ROZDZIAŁ X - OSOBY OFICJALNE NA ZAWODACH

Artykuł 43. KOMISJA SĘDZIOWSKA

1. Komisja sędziowska powoływana jest w celu sprawnego i zgodnego z przepisami przeprowadzenia zawodów, dokonywania oceny i ustalenia wyników konkursów oraz ustalania wyników końcowych zawodów.
2. Komisja sędziowska jest organem orzekającym I-szej instancji w sprawach spornych (odwołania) dotyczących danych zawodów i uprawniona jest do nakładania kar według zasad określonych w przepisach każdej z dyscyplin oraz przepisach ogólnych.
3. Zasady wyznaczania komisji sędziowskiej oraz wszelkie inne kwestie dotyczące sędziów regulują „Przepisy o sędziach jeździeckich”.
4. Pracą komisji sędziowskiej kieruje jej przewodniczący - sędzia główny zawodów.
5. Wstęp do łoży sędziowskiej lub na bramkę weterynaryjną (wrajadach) w czasie zawodów mają: członkowie komisji sędziowskiej, osoby, których obecność w łoży wynika bezpośrednio z obowiązku obsługi zawodów oraz osoby, na których obecność wyraził zgodę sędzia główny zawodów.

Artykuł 44. DELEGAT SĘDZIOWSKI PZJ (WZJ)

1. Delegata sędziowskiego PZJ wyznacza KS PZJ na zawody wymienione w kalendarzu centralnym. Na zawody ujęte w kalendarzu WZJ delegata wyznacza właściwy WZJ.
2. Delegat sędziowski, oprócz obowiązków wynikających z przydzielonych mu funkcji w komisji sędziowskiej, może doradzać organizatorowi w kwestiach związanych z ogólnym przebiegiem zawodów, pomagać w interpretowaniu i przestrzeganiu przepisów i regulaminów.

3. Delegat sędziowski sporządza – zgodnie przepisami o sędziach jeździeckich - raport dotyczący przebiegu zawodów, którego kopię przesyła organizatorowi oraz sędziemu głównemu.

Artykuł 45. KOMISARZE

4. Organizator zawodów powinien zapewnić odpowiednie warunki do sprawowania funkcji przez szefa komisarzy zawodów i odpowiednią liczbę podległych mu komisarzy, którzy noszą wyróżniające oznakowania.
5. Komisarze mają prawo wstępu do wszystkich miejsc, gdzie przebywają konie biorące udział w zawodach. O wszelkich nieprawidłowościach szef komisarzy zawodów powiadamia sędziego głównego.
6. Organizator jest zobowiązany do zapewnienia obecności komisarzy od momentu otwarcia stajni dla uczestników zawodów, a na zawodach, na których organizator nie zapewnia stajni – od momentu przyjazdu koni.
7. W czasie zawodów: w stajni, na rozprężalni i w każdym innym miejscu, które znajduje się pod kontrolą organizatora, komisarze powinni:
  - 7.1. być obecni na placach treningowych w czasie treningów zawodników;
  - 7.2. interweniować i przeciwdziałać przypadkom brutalnego obchodzenia się z końmi.
8. Szef komisarzy podlega sędziemu głównemu zawodów.
9. Szef komisarzy zawodów jest zobowiązany do wysłania sprawozdania ze swojej pracy komisarzowi generalnemu i sędziemu głównemu zawodów. Organizator zawodów powinien otrzymać kopię sprawozdania.
10. Nazwiska wyznaczonych szefa komisarzy i komisarzy zawodów muszą być opublikowane w propozycjach.
11. Na wniosek kolegium sędziów PZJ, PZJ powołuje komisarza generalnego Związku. Obowiązki komisarza generalnego zawierają przepisy o sędziach.

Artykuł 46. GOSPODARZE (BUDOWNICZY) TORU (GT)

1. PZJ publikuje listę uprawnionych gospodarzy toru. Niezbędne kwalifikacje potrzebne do pełnienia tej funkcji wymienione są w przepisach o gospodarzach toru.
2. Gospodarz toru ponosi odpowiedzialność przed delegatem technicznym - a jeśli ten nie został wyznaczony - przed sędzią głównym zawodów za przygotowanie toru, budowę przeszkód oraz pomiar trasy przebiegu.

3. Konkurs nie może się rozpocząć, aż do momentu, kiedy komisja sędziowska dokona odbioru toru przeszkód.

Artykuł 47. DELEGACI TECHNICZNI (DT)

1. Delegaci techniczni są powoływani na zawody zgodnie z zasadami opisanymi w „Przepisach o sędziach jeździeckich”.
2. Delegat techniczny powinien być powołany zgodnie z regulaminami dyscyplin. Do obowiązku delegata technicznego należy nadzór nad przygotowaniem miejsca zawodów w zakresie:
  - 2.1. toru przeszkód i tras
  - 2.2. stajni;
  - 2.3. zakwaterowania ekip;
  - 2.4. innych spraw dotyczących logistyki zawodów.DT powinien przybyć na miejsce zawodów przynajmniej na 1 dzień przed terminem przyjęcia koni.
3. Do obowiązków delegata technicznego na zawodach należy:
  - 3.1. kontrola wykonania zaleceń związanych z przygotowaniem zawodów;
  - 3.2. kontrola przebiegu zawodów pod względem logistycznym;
  - 3.3. sprawdzenie toru i rozprężalni pod względem poprawności ustawienia.
4. Znajomość warunków lokalnych nie może wpływać na uzyskanie przewagi przez zawodników miejscowych.

Artykuł 48. DELEGACI WETERYNARYJNI

Delegaci weterynaryjni są wyznaczani zgodnie z przepisami weterynaryjnymi i przepisami osób oficjalnych PZJ.

Artykuł 49. KOSZTY OSÓB OFICJALNYCH

Organizator pokrywa wydatki związane z ryczałtem sędziowskim, dojazdem, zakwaterowaniem i wyżywieniem wszystkich osób oficjalnych wyznaczonych do pełnienia funkcji na zawodach według zasad opisanych w przepisach o sędziach.

Artykuł 50. KONFLIKT INTERESÓW

1. Osoby oficjalne mają obowiązek unikać wszelkich faktycznych lub potencjalnych konfliktów interesów. Muszą charakteryzować się

neutralną, niezależną i sprawiedliwą postawą względem zawodników, właścicieli koni, trenerów, organizatorów i innych władz, jak również umiejętnością pracy w zespole. Na podejmowane decyzje przez osoby oficjalne nie mogą mieć wpływu żadne kwestie finansowe ani osobiste, tak w sposób faktyczny, jak i domniemany.

2. Osoba oficjalna ma obowiązek powiadomić PZJ/WZJ o wszelkich przypadkach konfliktu interesów lub sytuacjach, które można za takie uznać.
3. Następujące osoby nie mogą na zawodach być członkami komisji sędziowskich:
  - 3.1. delegat techniczny, gospodarz toru, asystent gospodarza toru (za wyjątkiem zawodów w ujeżdżeniu, powożeniu, woltyżerki i sportowych rajdach konnych);
  - 3.2. delegat weterynaryjny, członkowie komisji weterynaryjnej, lekarz weterynarii zawodów;
  - 3.3. członkowie komisji odwoławczej;
  - 3.4. nie jest naruszeniem zasad ustalonych w punkcie 3.1. jeśli delegat techniczny, gospodarz toru, asystent gospodarza toru pełnią funkcję arbitrowi stylu na zawodach w dyscyplinie skoków i wkw.
4. Na zawodach nie mogą pełnić funkcji w zespole orzekającym komisji sędziowskiej:
  - 4.1. członkowie rodzin (do drugiego stopnia pokrewieństwa) zawodników startujących w konkursie;
  - 4.2. właściciele lub współwłaściciele koni startujących w konkursie;
  - 4.3. zawodnicy biorący udział w konkursie;
  - 4.4. osoby funkcyjne ekip, których zawodnicy startują w konkursie;
  - 4.5. trenerzy, których zawodnicy startują w konkursie;
5. Gospodarz toru, ani jego asystent, nie mają prawa startu na zawodach, na których pełnią oficjalnie swoje funkcje..
6. Kolegium Sędziów PZJ może w wyjątkowych przypadkach wyrazić zgodę na zawieszenie ograniczeń zawartych w niniejszym artykule. Nie może wyrazić takiej zgody w przypadku Mistrzostw Polski lub finału Pucharu Polski.

ROZDZIAŁ XI - SYSTEM PRAWNY

Wszystkie postanowienia niniejszego rozdziału dotyczą osób i ciał kolegialnych działających na mocy i w ramach ustalonych Statutem PZJ i regulaminem dyscyplinarnym oraz niniejszymi przepisami.

1. System prawny PZJ zawiera:

- 1.1. strukturę prawną PZJ;
- 1.2. uprawnienia i obowiązki osób oficjalnych i komisji w czasie zawodów;
- 1.3. wykaz kar;
- 1.4. procedury określone przez PZJ, a związane z rozpatrywaniem skarg i zażaleń odnoszących się do zachowania lub decyzji poszczególnych osób pełniących jakiekolwiek funkcje w czasie zawodów;
- 1.5. procedury odwołania do wyższej instancji przeciwko decyzjom poszczególnych osób lub komisji

Artykuł 51. UPRAWNIENIA I OBOWIĄZKI OSÓB OFICJALNYCH

1. Uprawnienia władz statutowych i organów PZJ określa Statut PZJ.
2. Uprawnienia i obowiązki osób oficjalnych i komisji w czasie trwania zawodów są określone przez Statut PZJ, regulamin dyscyplinarny PZJ, przepisy i regulaminy dyscyplin.
3. Decyzje podjęte przez osoby oficjalne podaje się do publicznej wiadomości na zawodach poprzez umieszczenie ich na oficjalnych tablicach ogłoszeń z podaniem godziny ich ogłoszenia. Decyzje podjęte przez władze i organy PZJ podawane są w komunikatach Związku z podaniem daty ich ogłoszenia.
4. Osoby oficjalne powinny dołożyć wszelkich starań, aby upewnić się, że zawody zostały należycie przygotowane, są bezpiecznie i rozgrywane według zasady fair play. Dotyczy to placów konkursowych, rozprężeniowych, tras, przeszkód i podłoża.
5. Osoby oficjalne na zawodach sprawują swoje funkcje w imieniu PZJ/WZJ i dlatego osobiście nie są odpowiedzialne finansowo za decyzje, które podejmują zgodnie z obowiązującymi przepisami i regulaminami. W przypadkach poważnego zaniedbania swoich obowiązków lub podania nieprawdziwych informacji przez osoby oficjalne, sprawa jest kierowana do zarządu PZJ/WZJ.
6. Wszystkie osoby oficjalne muszą zgłaszać przypadki złego traktowania koni, najszybciej jak to jest możliwe, komisji sędziowskiej. Każdy przypadek złego traktowania koni musi być rozpatrzony przez komisje

sędziowską i odnotowany w sprawozdaniu delegata sędziowskiego PZJ/WZJ.

Artykuł 52. UPRAWNIENIA KOMISJI SĘDZIOWSKIEJ

1. Kary nakładane przez komisję sędziowską:
  - 1.1. Komisja sędziowska powinna rozpatrywać wszystkie przypadki naruszenia statutu, przepisów i regulaminów dyscyplin oraz wszystkie zgłoszone skargi, odwołania i raporty, które wpłyną w czasie pełnienia obowiązków.
  - 1.2. Okres jurysdykcji komisji sędziowskiej rozpoczyna się od momentu przyjazdu koni na teren zawodów, a kończy się pół godziny po oficjalnym ogłoszeniu wyników.
2. Przed podjęciem decyzji dotyczących kar komisja sędziowska powinna zbadać dostępne dowody i ma obowiązek zapoznać się z wyjaśnieniem osoby obwinionej.
3. Komisja sędziowska może wymierzyć następujące kary osobom oficjalnym, właścicielom koni, szefom ekip oraz zawodnikom:
  - 3.1. kary natychmiastowe;
  - 3.2. ostrzeżenie;
  - 3.3. nagana;
  - 3.4. kara pieniężna (maksymalnie 3000 zł);
  - 3.5. dyskwalifikacja z konkursu;
  - 3.6. dyskwalifikacja z zawodów;
  - 3.7. zawieszenie na 24 godziny zawodnika, którego koń znajdował się na terenie, na którym zabronione jest przebywanie koni bez pozwolenia. Koń ten automatycznie będzie zdyskwalifikowany do końca zawodów.
4. Decyzje muszą być przedstawione zainteresowanym stronom ustnie lub pisemnie. Wszystkie przypadki nałożonych kar muszą zostać odnotowane w sprawozdaniu delegata sędziowskiego lub delegata technicznego PZJ/WZJ.
5. Decyzja o dyskwalifikacji z konkursu/zawodów powoduje automatycznie utratę zajętego miejsca i utratę prawa do nagrody. Jeśli zawodnik nagrodę już odebrał jest zobowiązany do jej zwrotu organizatorowi. Organizator przekaze nagrodę osobie, która nabyła do niej prawo dopiero po uprawomocnieniu się kary.
6. Od decyzji podjętych przez komisję sędziowską stronom przysługuje odwołanie – w zależności od ich rodzaju - odpowiednio do komisji sędziowskiej, komisji odwoławczej, rzecznika dyscyplinarnego, sądu dyscyplinarnego lub zarządu PZJ.

7. Nie można odwoływać się od:

- 7.1. eliminacji konia z przyczyn zdrowotnych;
- 7.2. kar natychmiastowych, ostrzeżenia i nagany;
- 7.3. decyzji w sprawie zdarzeń technicznych w trakcie trwania konkursu (np. czy przeszkoda została strącona czy nie);
- 7.4. oceny w konkursach ujeżdżenia, na styl, itp.
- 7.5. natychmiastowej dyskwalifikacji w trakcie zawodów;

Artykuł 53. KOMISJA ODWOŁAWCZA

1. Komisja odwoławcza składa się z przewodniczącego i do 2 członków. Wyznaczana jest na wszystkie Mistrzostwa Polski. Okres jurysdykcji KO rozpoczyna się na godzinę przed pierwszym przeglądem koni i kończy się pół godziny po ogłoszeniu końcowych wyników ostatniego konkursu.
2. Co najmniej dwóch członków Komisji Odwoławczej musi posiadać aktualną licencję sędziowską w danej dyscyplinie. Przewodniczący komisji odwoławczej musi być sędzią co najmniej 1 klasy. Członków komisji odwoławczej na zawody powołuje KS PZJ.
3. Następujące osoby nie mogą pełnić funkcji członków komisji odwoławczej:
  - 3.1. osoby pełniące inne funkcje oficjalne;
  - 3.2. trenerzy zawodników startujących w zawodach;
  - 3.3. zawodnicy lub właściciele koni biorących udział w zawodach;
  - 3.4. szefowie i lekarze ekip;
  - 3.5. inne osoby, która mogą być stroną w konflikcie.
4. Przewodniczący lub członek komisji odwoławczej muszą być obecni na zawodach i stale obserwować konkurs w czasie ich jurysdykcji. Jeśli została złożona skarga, reklamacja lub odwołanie, komisja odwoławcza musi być obecna i pełnić swoje obowiązki do momentu podjęcia ostatecznej decyzji.
5. Komisja odwoławcza rozstrzyga w następujących przypadkach:
  - 5.1. odwołania od decyzji komisji sędziowskiej. W tych przypadkach decyzja komisji odwoławczej jest ostateczna;
  - 5.2. wszelkie skargi, odwołania i raporty skierowane przez komisję sędziowską do komisji odwoławczej lub bezpośrednio przez stronę do komisji odwoławczej;
  - 5.3. raporty od osób oficjalnych i innych w tym zwłaszcza komisji weterynaryjnej co do uchybień w paszportach koni.

6. Tryb pracy i rodzaje kar są takie same jak to określono w art. 62, z tym że kara pieniężna nałożona przez komisję odwoławczą może wynieść do 4 000 zł.

Artykuł 54. KARY NATYCHMIASTOWE

1. Kary natychmiastowe nakładane są za:
  - 1.1. naruszenie kodeksu postępowania z koniem oraz przypadki okrucieństwa i brutalnego obchodzenia się z koniem w rozumieniu przepisów Polskiego Związku Jeździeckiego.
  - 1.2. zagrożenie bezpieczeństwa uczestników zawodów, widzów i koni;
  - 1.3. naruszenie ogólnych zasad i norm etycznych oraz dobrych obyczajów przyjętych w jeździectwie takich jak:
    - niewłaściwe zachowanie wobec osób oficjalnych, uczestników i obserwatorów zawodów;
    - niepodporządkowanie się poleceniom osób oficjalnych.
2. System żółtych i czerwonych kartek jest formą natychmiastowej kary stosowanej podczas zawodów krajowych, której podlegają:
  - 2.1. zawodnicy;
  - 2.2. luzacy;
  - 2.3. szkoleniowcy PZJ;
  - 2.4. działacze związkowi;
  - 2.5. lekarze weterynarii PZJ;
  - 2.6. inne osoby, które nie stosują się do decyzji lub poleceń osób uprawnionych do nakładania kar natychmiastowych.
3. Osobami uprawnionymi nakładania kary natychmiastowej są pełniący oficjalnie funkcję na zawodach:
  - 3.1. przewodniczący komisji sędziowskiej z własnej inicjatywy, a także po powiadomieniu go przez inne osoby o popełnionym wykroczeniu;
  - 3.2. przewodniczący komisji odwoławczej
  - 3.3. szef komisarz zawodów;
4. Wymierzenie kary następuje bezpośrednio po stwierdzeniu przez uprawnioną osobę wykroczenia kwalifikującego się do ukarania i odbywa się poprzez natychmiastowe poinformowanie osoby wymienionej w pkt. 2 o nałożonej karze.
5. Rodzaj zastosowanej kartki uzależniony jest od wagi wykroczeń wymienionych w punkcie 1.
  - 5.1. Żółta kartka musi być zastosowana:

- 5.1.1. w sytuacjach naruszenia kodeksu postępowania z koniem, gdy postępowanie było niedopuszczalne i naganne, jednak nie powodowało obrażeń lub widocznych śladów na ciele konia, bólu lub zagrożenia zdrowia;
- 5.1.2. w przypadku wykroczeń zawartych w pkt. 1.2. i 1.3.
- 5.2. Czerwona kartka musi być zastosowana w przypadku;
  - 5.2.1. zastosowania po raz drugi żółtej kartki wobec tego samego zawodnika na tych samych zawodach;
  - 5.2.2. poważnego naruszenia kodeksu postępowania z koniem, gdy ma miejsce brutalne obchodzenie się z koniem powodujące obrażenia widoczne na ciele konia, ból lub zagrożenie zdrowia;
  - 5.2.3. wykroczeń zawartych w pkt 1.2. i 1.3. posiadających charakter ekstremalny.
6. Żółta kartka jest równoznaczna z ostrzeżeniem za nieodpowiednie postępowanie lub zachowanie.
7. Czerwona kartka powoduje automatycznie dyskwalifikację z całych zawodów działając również wstecz i powoduje zawieszenie w prawach udziału w zawodach na 2 miesiące od daty nałożenia kary.
8. Od nałożonej kary żółtej lub czerwonej kartki nie przysługuje odwołanie.
9. Zastosowanie żółtej lub czerwonej kartki nie wyklucza wdrożenia postępowania dyscyplinarnego przed sądem dyscyplinarnym.
10. Osoba nakładająca karę żółtej lub czerwonej kartki sporządza na miejscu protokół na właściwym formularzu i wręcza go przewodniczącemu komisji sędziowskiej, który ma obowiązek przestać go w terminie 14 dni do biura PZJ. Fakt wręczenia żółtej kartki musi zostać odnotowany w raporcie sędziego PZJ/WZJ i raporcie szefa komisarzy.
11. Trzykrotne nałożenie kary w postaci żółtej kartki w ciągu 12 miesięcy powoduje przekazanie sprawy do rzecznika dyscyplinarnego.
12. Biuro PZJ wprowadza informację o ukaraniu do rejestru kar oraz zawiadamia macierzysty WZJ o nałożonej karze.

Artykuł 55. RZECZNIK DYSCYPLINARNY, SĄD DYSCYPLINARNY

1. Rzecznik dyscyplinarny/Sąd dyscyplinarny działają w oparciu o Statut i swoje regulaminy.
2. Rzecznik dyscyplinarny podejmuje działania w razie uzasadnionego podejrzenia, iż zostało popełnione przewinienie dyscyplinarne.
3. Sąd dyscyplinarny orzeka jako instancja odwoławcza od decyzji rzecznika dyscyplinarnego."

Artykuł 56. PROTESTY

1. Protesty przeciwko naruszeniom statutu, przepisów lub regulaminów dyscyplin dotyczące organizacji lub przebiegu zawodów są kierowane do komisji sędziowskiej.
2. Protesty mogą wnosić: szefowie ekip, właściciele koni, oficjalny lekarz weterynarii ekipy.
3. Protesty muszą być zgłaszane pisemnie, podpisane przez osobę wnoszącą protest i zdeponowane wraz z kaucją (200 zł na zawodach regionalnych, 300 zł na zawodach ogólnopolskich) w biurze zawodów. Nieuznanie protestu powoduje, że kaucja przechodzi na rzecz WZJ/PZJ.
4. Protesty skierowane do przewodniczącego komisji sędziowskiej muszą być wniesione w określonym czasie:
  - 4.1. protesty związane z przeszkodą, planem lub długością toru w konkursie skoków przez przeszkody lub z przeszkodą w konkursie zręczności powożenia - nie później niż 30 minut przed rozpoczęciem konkursu;
  - 4.2. protesty związane z próbą terenową, torem maratonu, trasą rajdu, przeszkodami w zawodach powożeniowych lub wkkw - nie później niż w dniu, w którym odbywa się oficjalne oglądanie trasy;
  - 4.3. protesty związane z incydentami zaistniałymi w czasie konkursu: nie później niż 30 minut po ogłoszeniu wyników konkursu.
5. Weryfikacja wyników pod względem uprawnienia konia bądź zawodnika do startu w danym konkursie lub zawodach może nastąpić z urzędu. Weryfikacji takiej dokonuje biuro PZJ, a może mieć ona miejsce w okresie do 2 miesięcy od zakończenia zawodów.

Artykuł 57. SKARGI

1. Skargi mogą być wnoszone przeciwko osobie lub instytucji związanej z zawodami z innych powodów niż zaistniałe niezgodności ze statutem, z przepisami lub regulaminem. Skargi mogą dotyczyć przekroczenia dopuszczalnych norm zachowania, uczciwości i rzetelności w sporcie, włącznie z takimi kwestiami jak warunki w czasie transportu, zakwaterowanie i opieka weterynaryjna oraz zachowanie niesprzyjające propagowaniu idei sportowych, lub warunkom panującym w miejscu rozgrywania konkursu.
2. Skargi mogą być wnoszone do komisji sędziowskiej lub komisji odwoławczej w okresie pełnienia jej obowiązków. W późniejszym terminie skargi wnoszone są do zarządu PZJ/WZJ, nie później niż 7 dni po zawodach z powiadomieniem kolegium sędziów PZJ/WZJ.

3. Skargi mogą być wnoszone przez szefów ekip.
4. Skargi muszą być złożone na piśmie, podpisane przez osobę wnoszącą skargę, przekazane osobiście przewodniczącemu komisji odwoławczej lub wysłane do zarządu PZJ/WZJ wraz z przedstawieniem możliwych dowodów i oświadczeń świadków.
5. W przypadkach skarg dotyczących zagadnień sportowych (technicznych), zarząd PZJ kieruje sprawę do kolegium sędziów PZJ – wtedy decyzja kolegium jest ostateczna.
6. Nie można zaskarżać decyzji:
  - 6.1. eliminacji konia z przyczyn zdrowotnych;
  - 6.2. karze ostrzeżenia i nagany;
  - 6.3. w sprawie zdarzeń technicznych w trakcie trwania konkursu (np. czy przeszkoda została strącona czy nie);
  - 6.4. oceny w konkursach ujeżdżenia, na styl, itp.;
  - 6.5. natychmiastowej dyskwalifikacji w trakcie zawodów;

Artykuł 58. RAPORTY

Każda osoba lub instytucja może przygotować raport skierowany do komisji sędziowskiej w czasie pełnienia przez nią obowiązków dotyczących przypadków brutalnego obchodzenia się z końmi. W późniejszym terminie raporty kierowane są do zarządu PZJ/WZJ z powiadomieniem kolegium sędziów. Raport musi być pisemny, zawierać możliwe dowody i być podpisany przez osobę przygotowującą raport oraz przez przynajmniej dwóch świadków wpływając w okresie 14 dni od zakończenia zawodów.

Artykuł 59. ODWOŁANIA

1. Odwołanie od decyzji może wnosić osoba lub instytucja, której to dotyczy.
2. Odwołanie może być wniesione do komisji odwoławczej od decyzji komisji sędziowskiej, podjętej w trakcie wykonywania obowiązków zgodnie ze statutem, przepisami lub regulaminami. Na zawodach, gdzie nie powołano komisji odwoławczej, odwołanie może być skierowane do komisji sędziowskiej.
3. Odwołanie może być wniesione do zarządu PZJ przeciwko decyzjom komisji odwoławczej, o ile ta działała w pierwszej instancji.
4. Odwołanie od decyzji komisji sędziowskiej można wnieść:
  - 4.1. w sprawach zakwalifikowania się zawodnika lub konia - nie później niż 30 minut przed rozpoczęciem określonego konkursu;

- 4.2. w sprawach klasyfikacji końcowej zawodników: nie później niż 30 minut po ogłoszeniu wyników konkursu
5. Nie można odwoływać się od decyzji komisji sędziowskiej w przypadkach podanych w art. 57 pkt.6;
  6. Odwołania kierowane do komisji odwoławczej muszą być pisemne, podpisane, muszą zawierać pisemny dowód lub opis sytuacji sporządzony przez minimum jednego świadka. Odwołania muszą być wniesione nie później niż jedną godzinę po wydaniu decyzji przez komisję sędziowską.
  7. Odwołanie do komisji sędziowskiej lub komisji odwoławczej musi być złożone w okresie nie dłuższym niż pół godziny od ogłoszenia wyników lub ogłoszenia decyzji. Składane jest ono w biurze zawodów wraz z depozytem w wysokości 300 zł.
  8. W przypadku, gdy odwołanie zostanie rozpatrzone negatywnie i decyzje utrzymane w mocy depozyt przechodzi na rzecz PZJ, a na zawodach regionalnych na rzecz WZJ.
  9. Odwołanie skierowane do rzecznika dyscyplinarnego, sądu dyscyplinarnego lub do zarządu PZJ musi być złożone w terminie nie późniejszym niż 14 dni od zakończenia zawodów. Składane jest ono do biura Związku wraz z depozytem w wysokości 400 zł. Odwołania wraz z ważnymi dokumentami, muszą być dostarczone do biura Związku listem poleconym, podpisanym przez wnoszącego odwołanie lub przez osobę przez niego upoważnioną. Odwołania, które dotrą do biura Związku po wyznaczonym czasie nie będą rozpatrywane.

Artykuł 60. REJESTRACJA KAR, PROTESTÓW, SKARG I ODWOŁAŃ

1. Sędzia delegat PZJ (WZJ), w swoim sprawozdaniu umieszcza informacje o wszystkich protestach i raportach przyjętych przez komisję sędziowską i o wszystkich decyzjach i karach nałożonych przez komisję sędziowską. Przewodniczący komisji odwoławczej przesyła sprawozdanie do zarządu PZJ o wszystkich odwołaniach, protestach, skargach i raportach przyjętych przez komisję odwoławczą.
2. Rejestr kar prowadzi biuro PZJ.
3. Dyrektor biura PZJ jest odpowiedzialny za:
  - 3.1. rejestrację nałożonych kar
  - 3.2. powiadamianie zainteresowanych stron o dacie wejścia kary w życie;
  - 3.3. publikowanie decyzji, które tego wymagają.

Artykuł 61. CZAS UPRAWOMOCNIANIA DECYZJI

1. Decyzje, od których nie przysługuje odwołanie, uzyskują moc prawną z datą powiadomienia zainteresowanych osób lub instytucji.
2. Decyzje, co do których zainteresowane strony zrezygnowały z przysługującego im prawa do wniesienia odwołania, uzyskują moc prawną, po upływie terminu składania odwołania.
3. Decyzje podjęte w ostatniej instancji nabierają mocy prawnej z datą poinformowania zainteresowanych osób lub instytucji.

Artykuł 62. ZASTOSOWANIE KARY

1. Kary ustne lub pisemne powinny być nałożone w przypadkach drobnego naruszenia lub przekroczenia przepisów popełnionych mimowolnie bez pojawiających się poważnych konsekwencji. Zaleca się stosowanie kar na piśmie tak, aby była możliwa rejestracja nałożonych kar.
2. Kara pieniężna powinna być nałożona szczególnie w przypadkach, na skutek których winowajca osiąga obiektywne korzyści, naraża inną osobę na szkody lub rażąco narusza statut, przepisy lub regulaminy.
3. Dyskwalifikacja dotyczy przypadków wyszczególnionych w statucie lub przepisach lub okoliczności wymagających natychmiastowego działania. Dyskwalifikacja z konkursu oznacza, że zawodnik zgłoszony do konkursu, jest usunięty z listy startowej i z klasyfikacji włącznie z utratą nagrody wygranej w tym konkursie.
4. Dyskwalifikacja z zawodów oznacza, że zawodnik biorący udział w zawodach nie bierze w nich dalszego udziału. Wiąże się to z utratą nagród pieniężnych zdobytych w poprzednich konkursach na zawodach.
5. Decyzja o zawieszeniu powinna być podjęta w przypadkach celowego lub poważnego naruszenia statutu, przepisów lub regulaminów szczególnie w okolicznościach określonych w punkcie 2.
6. Zawieszenie może nastąpić automatycznie zgodnie ze statutem, przepisami i regulaminami.
7. Zawieszenie dotyczy określonego czasu, w którym osoba lub instytucja zawieszona nie może brać udziału w konkursach lub zawodach jako zawodnik lub osoba oficjalna. Podejmując decyzję o zawieszeniu, właściwa komisja powinna mieć na względzie wagę przewinienia w celu ustalenia sprawiedliwej kary. Odpowiedzialność za ewentualny nieuprawniony start w konkursie w okresie trwania nałożonej kary spada w całości na zawodnika.

8. W przypadku wykrycia podania środków niedozwolonych muszą być wymierzone dodatkowe kary:
  - 8.1. dyskwalifikacja zawodnika i konia oraz utrata zdobytych nagród na tych zawodach;
  - 8.2. zawieszenie zawodnika na okres od 3 do 24 miesięcy oraz obciążenie kosztami analiz;
  - 8.3. kara pieniężna w wysokości od 1000 do 5000 zł.
9. Jeśli osoba odpowiedzialna może udowodnić, że nie było świadomej próby wpłynięcia na kondycję konia lub wykryta substancja pochodzi z udokumentowanego leczenia konia, sankcje mogą obejmować karę pieniężną do 5000 zł. Może być także nałożona kara zawieszenia na okres od 1 do 3 miesięcy.
10. Przypadki brutalnego obchodzenia się z koniem – także poza zawodami (barowanie, uwrażliwianie kończyn, niedopuszczalne metody szkolenia) powodują nałożenie kary pieniężnej w wysokości 500-3000 zł i/lub zawieszenie od 3 miesięcy wzwyż.
11. Za niewłaściwe zachowanie w stosunku do osób oficjalnych lub osób związanych z zawodami, powinna być nałożona kara pieniężna w wysokości od 200 do 3000 zł i/lub zawieszenie na okres od 3 do 12 miesięcy.
12. Za oszustwo lub jakikolwiek przejaw przemocy i inne czyny określone przez prawo państwowe jako kryminalne, powinna być nałożona kara pieniężna w wysokości 1000 do 3000 zł i/lub zawieszenie na okres od 3 miesięcy do zawieszenia na czas nieograniczony.
13. W przypadkach powtarzania się tego samego typu przewinienia w ciągu dwóch lat od pierwszego przewinienia, zawodnik powinien być ukarany, co najmniej maksymalną karą przewidzianą dla tego typu przewinienia.
14. Kara nałożona w każdym przedstawionym przypadku może składać się z kombinacji kar: kary pieniężnej, zawieszenia i dyskwalifikacji.
15. Wszystkie kary pieniężne nałożone przez instytucję podlegającą systemowi prawnemu płacone są na rzecz PZJ. Kara musi być uregulowana bez jakichkolwiek opóźnień. Organizator pobiera kary. Faktury za wszelkie kary finansowe nałożone podczas zawodów są wystawiane przez biuro PZJ na podstawie sprawozdania sędziego PZJ i obciążają organizatora, którego to dotyczy.
16. Odwołanie od nałożonych kar dyscyplinarnych wnoszone jest do rzecznika dyscyplinarnego PZJ.

Artykuł 63. ZARZĄDZANIE KRYZYSOWE

1. Sędzia główny zawodów odpowiada za zarządzanie zawodami w przypadku ewentualnego wystąpienia sytuacji kryzysowej spowodowanej np.: poważnym wypadkiem konia i/lub jeźdźca, ekstremalne warunki pogodowe, przyczyny niezależnie od organizatora, itp.
2. Wystąpienie sytuacji kryzysowej upoważnia do podjęcia decyzji o przerwaniu zawodów. Decyzja taka musi być skonsultowana z organizatorem, jednak w przypadku zagrożenia bezpieczeństwa uczestników zawodów decyzja sędziego głównego jest ostateczna.
3. W przypadku przerwania i wcześniejszego zakończenia zawodów sędzia główny podejmuje decyzję o sposobie rozdziału pozostałych nagród.